

Ev. G.

1557

1557

~~Josephus Momm~~

Ex Bibliotheca
Petri Jacobi Momm.
Constat 9/10

PVBLII
OVIDII
NASONIS
TRISTIVM
LIBRI V.
E RECENSIONE
PETRI BVRMANNI.
EDITIO SECVNDÆ.

NORIMBERGÆ
EX OFFICINA LIBRARIA RIEGELIANA
CICIOCCCLXXXII

PUBLI

OVIDII

INSONIS

TRISTIVM

lv. 9. 1557

Pr.

PETRI BUKMANNI

EDITIO SECVNDA

[Faint, mostly illegible text, possibly bleed-through from the reverse side]

1371 590 61

P.
NA
TRIS
LIBER
EL
arue (aec in
(Heli mibi!) g
Vade, sed ingratus
Inselm habetur
Nec te parpare
Non est con
Nec titulus n
Candida nec
Felicis orn
Fortunae n
Nec fragili
Hirfurus s
Neue liturar
De lacrym

P. OVIDII

NASONIS

TRISTIVM

LIBER PRIMVS.

ELEGIA I.

Parue (nec inuideo) sine me liber ibis
in urbem;
(Hei mihi!) quo domino non licet ire
tuo.

Vade, sed incultus; qualem decet exulis esse.
Infelix habitum temporis huius habe.
Nec te purpureo velent vaccinia fuco: 5
Non est conueniens luctibus ille color.
Nec titulus miniõ, nec cedro charta
notetur:

Candida nec nigra cornua fronte geras.
Felices ornent haec instrumenta libellos;
Fortunae memorem te decet esse meae. 10
Nec fragili geminae poliantur pumice
frontes;

Hirsutus sparsis vt videare comis,
Neue liturarum pudeat. qui viderit illas,
De lacrymis factas sentiet esse meis.

A 2

Vade

15 Vade Liber, verbisque meis loca grata
saluta.

Contingam certe, quo licet, illa pede.
Si quis vt in populo nostri non immemor
illic,

Si quis, qui, quid agam, forte requirat,
erit;

Viure me dices: saluum tamen esse negabis.

20 Id quoque quod viuam, munus habere
Dei.

Atque ita te tacitus quaerenti plura leg-
gendum,

Ne, quod non opus est, forte loquare,
dabis.

Protinus admonitus repetet mea crimina
lector;

Et peragar populi publicus ore reus.

25 Neu, caue, defendas, quamuis mordebere
dictis.

Causa patrocini non bona peior erit.
Inuenies aliquem, qui me suspiret adem-
tum,

Carmina nec siccis perlegat ista genis:
Et tacitus secum, ne quis malus audiat,
optet,

30 Sit mea, lenito Caesare, poena minor.
Nos quoque, quisquis erit, ne sit miser ille,
precamur,

Placatos miseris qui volet esse Deos.

Quas-

Quaeque volet, rata sint; ablataque prin-
cipis ira

Sedibus in patriis det mihi posse mori.
Vt peragas mandata, Liber, culpabere 35
forfan :

Ingeniique minor laudē ferere mei.
Iudicis officium est, vt res, ita tempora re-
rum

Quaerere. quaesito tempore tutus eris.
Carmina proueniunt animo deducta sereno:

Nubila sunt subitis tempora nostra malis. 40
Carmina secessum scribentis et otia quae-
runt :

Me mare, me venti, me fera iactat hiemas.
Carminibus metus omnis abest : ego per-
ditus ensem

Haesurum iugulo iam puto iamque meo.
Haec quoque, quod facio, iudex mirabitur 45
aequus;

Scriptaque cum venia qualiacunque leget.
Da mihi Maconiden, et tot circumspice
casus :

Ingenium tantis excidet omne malis.
Denique securus famae, Liber, ire memen-
to,

Nec tibi sit lecto displicuisse pudor. 50
Non ita se nobis praebet Fortuna secun-
dam,

Vt tibi sit ratio laudis habenda tuae.
A 3 D-

Donec eram sospes, tituli tangebar amores
 Quaerendique mihi nominis ardor erat.
 55 Carmina nunc si non, studiumque, quod
 obfuit, odi,
 Sit fatis. ingenio sic fuga parta meo.
 I tamen, i pro me tu, cui licet, adspice
 Romam.
 Di facerent, possem nunc meus esse liber.
 Nec te, quod venias magnam peregrinus
 in Urbem,
 60 Ignotum populo posse venire puta.
 Ut titulo careas, ipso noscere colore :
 Disimulare velis ; te liquet esse meum.
 Clam tamen intrato ; ne te mea carmina
 laedant.
 Non sunt, ut quondam plena fauoris
 erant.
 65 Si quis erit, qui te, quod sis meus, esse
 legendum
 Non putet, e gremio reiiciatque suo ;
 Inspice, dic, titulum, non sum praecep-
 tor amoris.
 Quas meruit poenas, iam dedit illud o-
 pus.
 Forsthan expectes, an in alta palatia missum
 70 Scandere te iubeam, Caesareamque do-
 mum.
 Ignoscant augusta mihi loca, Dique loco-
 rum.
 Venit

Venit in hoc illa fulmen ab arce caput.
 Esse quidem memini mitissima sedibus illis
 Numina: sed timeo, qui nocuere, Deos.
 Terretur minimo pennae stridore colum- 75
 ba,

Vnguibus, accipiter, faucia facta tuis.
 Nec procul a stabulis audet secedere, si
 qua

Excussa est auidi dentibus agna lupi.
 Vitaret coelum Phaëton, si viueret; et,
 quos

Optarat stulte, tangere nollet equos. 80
 Me quoque, quae sensi, fateor Iouis arma
 timere:

Me reor infesto, cum tonat, igne peti.
 Quicumque Argolica de classe Caphæa
 fugit;

Semper ab Euboicis vela retorquet
 aquis.

Et mea cymba semel vasta percussa pro- 85
 cellâ,

Illum, quo laesa est, horret adire locum.
 Ergo, care Liber, timida circumspice
 mente;

Et satis a media sit tibi plebe legi.
 Dum petit infirmis nimium sublimia pennis
 Icarus, Icaris nomina fecit aquis. 90

Difficile est tamen, hic remis vtaris, an
 aura,

Dicere, consilium resque locusque da-
 bunt.
 Si poteris vacuo tradi; si cuncta videbis
 Mitia; si vires fregerit ira suas;
 95 Si quis erit, qui te dubitantem, et adire ti-
 mentem
 Tradat, et ante tamen pauca loquatur;
 adi.
 Luce bona, dominoque tuo felicior ipse
 Peruenias illuc; et mala nostra leues.
 Namque ea vel nemo, vel qui mihi vulne-
 ra fecit,
 100 Solus Achilleo tollere more potest.
 Tantum ne noceas, dum vis prodesse, vi-
 deto.
 Nam spes est animi nostra timore minor.
 Quaeque quiescebat, ne mota resaeuiat ira,
 Et poenae tu sis altera causa, caue.
 105 Cum tamen in nostrum fueris penetrabile
 receptus,
 Contigerisque tuam, scrinia curua, do-
 mum;
 Aspicias illic positos ex ordine fratres,
 Quos studium cunctos euigilauit idem.
 Cetera turba palam titulos ostendet aper-
 tos;
 110 Et tua detecta nomina fronte gerit.
 Tres procul obscura latitantes parte vide-
 bis.

Hi

Hi quoque, quod nemo nescit, amare
docent.

Hos tu vel fugias, vel, si fatis oris habebis,
Oedipodas facito Telegonosque voces.
Deque tribus moneo, si qua est tibi cura
parentis,

Ne quenquam, quamvis ipse docebit,
ames.

Sunt quoque mutatae ter quinque volu-
mina formae,

Nuper ab exequiis carmina rapta meis:
His mando dicas, inter mutata referri
Fortunae vultum corpora posse meae. 120

Namque ea dissimilis subito est effecta
priori:

Flendaque nunc, aliquo tempore laeta
fuit.

Plura quidem mandare tibi, si quaeris,
habebam;

Sed vereor tardae causa fuisse morae.

Quod si, quae subeunt, tecum, Liber, 125
omnia ferres;

Sarcina lato magna futurus eras.

Longa via est: propera, nobis habitabi-
tur orbis

Ultimus; a terra terra remota mea.

ELEGIA II.

Di maris et coeli, (quid enim nisi vota su-
perant?)

Soluere quassatae parcite membra ratis.
Neue, precor, magni subscribite Caesaris
irae.

Saepe premente Deo, fert Deus alter
opem.

5 Mulciber in Troiam, pro Troia stabat A-
pollo :

Aequa Venus Teucris, Pallas iniqua fuit.
Oderat Aeneam propior Saturnia Turno ;
Ille tamen Veneris numine tutus erat.

Saepe ferox cautum petiit Neptunus
Vlixem :

10 Eripuit patruo saepe Minerua suo.
Et nobis aliquod, quamuis distamus ab illis,
Quid vetat irato numen adesse Deo ?
Verba miser frustra non proficientia perdo:
Ipsa graues spargunt ora loquentis aquæ.

15 Terribilisque Notus iactat mea dicta ;
precesque,
Ad quos mittuntur, non finit ire Deos.
Ergo idem venti, ne causa laedar in vna,
Velaque nescio quo, votaue nostra
ferunt?

Me miserum, quanti montes voluntur
aquarum !

Iam

Iam iam tacturos sidera summa putēs. 20

Quantae diducto subsidunt aequore valles!

Iam iam tacturas Tartara nigra putes.

Quocunque adspicias, nihil est nisi pontus
et aër,

Fluctibus hic tumidus, nubibus ille mi-
nax.

Inter vtrumque fremunt immani turbine 25
venti,

Nescit cui domino pareat, vnda maris.

Nam modo purpureo vires capit Eurus
ab ortu;

Nunc Zephyrus sero vespere missus ad-
est:

Nunc gelidus sicca Boreas bacchatur ab
Aëto:

Nunc Notus aduersa praelia fronte gerit. 30

Rector in incerto est: nec quid fugiatue
petatue,

Inuenit: ambiguis ars stupet ipsa malis.
Scilicet occidimus, nec spes, nisi vana, fa-
lutis:

Dumque loquor, vultus obruit vnda
meos.

Opprimet hanc animam fluctus; frustra 35
quæ precanti

Ore necaturas accipiemus aquas.

At pia nil aliud quam me dolet exule con-
iux;

Hoc

Hoc vnum nostri scitque gemitque mali.
 Nescit in immenso iactari corpora ponto :
 40 Nescit agi ventis : nescit adesse necem.
 Di bene, quod non tum mecum conscen-
 dere passus :

Ne mihi mors misero bis patienda foret!
 At nunc, vt peream, quoniam caret illa
 periclo,

Dimidia certe parte superstes ero.
 45 Hei mihi, quam celeri micuerunt nubila
 flamma !

Quantus ab aethero personat axe fragor!
 Nec leuius tabulae laterum feriuntur ab
 vndis,

Quam graue balistae moenia pulsat onus.
 Qui venit hic fluctus, fluctus supereminet
 omnes :

50 Posterior nono est, vndecimoque prior.
 Non letum timeo; genus est miserabile leti.
 Demite naufragium; mors mihi munus
 erit.

Est aliquid, fatuae suo, ferroue cadentem
 In solita moriens ponere corpus humo :

55 Et mandare suis aliquid, sperare sepulcra,
 Et non aequoreis piscibus esse cibum.
 Fingite me dignum tali nece; non ego solus
 Hic vehor, immeritos cur mea poena
 trahit ?

Pro

Pro Superi, viridesque Dei, quibus ae-
quora curae!

Vtraque iam vestras sistite turba minas. 60

Quamque dedit vitam mitissima Caesaris ira,

Hanc finite infelix in loca iussa feram.

Si quam promerui poenam, me pendere
vultis:

Culpa mea est ipso iudice morte minor. 68

Mittere me Stygias si iam voluisset ad vndas 65

Caesar; in hoc vestra non eguisset ope.

Est illi nostri non invidiosa cruoris

Copia; quodque dedit, cum volet, ipse

Vos modo, quos nullo certe puto crimi-
ne laesos,

Contenti nostris Di, precor, esse malis. 70

Nec tamen, vt cuncti miserum servare ve-

litis,

Quod periit, saluum iam caput esse potest.

Vt mare confidat, ventisque ferentibus

Utar;

Vt mihi parcatis; non minus exul ero?

Non ego diuitias avidus sine fine parandi 75

Latam mutandis mercibus sequor aro:

Nec peto, quas quondam petii studiosus,

Athenas.

Oppida non Asiae, non loca visa prius.

Non vt, Alexandri clarum delatus in urbem,

Delicias videam, Nile iocose, tuas. 80

Quod

Quod faciles opto uentos (quis credere
 posset ?)

80 Sarmatis est tellus, quam mea vota pe-
 tunt.

Obligor, ut tangam laeui fera littora Ponti;

85 Quodque sit a patria tam fuga tarda que-
 ror,

85 Nescio, quo videam positos ut in orbe To-
 mitas,

Exilem facio per mea vota uiam.

Seu me diligitis, tantos comescite fluctus;

85 Pronaque sint nostrae numina uestra rati:

Seu magis odistis, iustae me aduertite
 terrae.

90 Supplicii pars est in regione mei.

90 Ferte (quid hic facio ?) rapidi mea car-
 bafa uenti.

Ausonios fines cur mea uela uident ?

Noluit hoc Caesar : quid, quem fugat ille,
 tenetis ?

Adspiciat vultus Pontica terra meos.

95 Et iuber, et merui. nec, quae damnauerit
 ille,

Crimina defendi iusue pius uero puto.

Si tamen acta Deos nunquam mortalia fal-
 lunt ;

A culpa facinus scitis abesse mea.

Immo ita ; vos scitis ; si me meus abstulit
 error,

Stul-

Stultaque mens nobis, non scelerata, fuit: 100

Quamlibet e minimis, domui si fauimus illi;

Si satis Augusti publica iussa mihi;

Hoc Duce si dixi felicia saecula; proque

Caesare thura, pius Caesaribusque dedi;

Si fuit hic animus nobis; ita parcite, Diui. 105

Sin minus; alta cadens obruat vnda ca-
put.

Fallor? an incipiunt grauidae vanescere
nubes,

Victaque mutati frangitur ira maris?

Non casus, sed vos sub conditione vocati,

Fallere quos non est, hanc mihi fertis i ro-
opem.

ELEGIA III.

Cum subit illius tristissima 'noctis imago,

Quae mihi supremum tempus in Vrbe
tuit;

Cum repeto noctem, qua tot mihi cara re-
liqui,

Labitur ex oculis tunc quoque gutta
meis.

Iam prope lux aderat, qua me discedere 5
Caesar

Finibus extremae iusserat Ausoniae.

Nec mens, nec spatium fuerant satis apta
paranti:

Torpuerant longa pectora nostra mora.

Ouid. Trist.

B

Non

Non mihi feruorum, comitis non cura le-
gendi :

Non aptae profugo vestis, opisue fuit.
10 Non aliter stupui, quam qui Iouis ignibus
ictus

Viuit; et est vitae nescius ipse suae.

Vt tamen hanc animi nubem dolor ipse
remouit,

Et tandem sensus conualtere mei;

15 Adloquor extremum moestos abiturus
amicos,

Qui modo de multis vnus et alter erant.

Vxor amans flentem flens acrius ipsa te-
nebat;

Imbre per indignas vsque cadente genas.
Nata procul Libycis aberat diuisa sub oris;

20 Nec poterat fati certior esse mei.

Quocumque adspiceres, luctus gemitusque
sonabant.

Formaque non taciti funeris intus erat.

Femina, virque meo, pueri quoque fune-
re moerent :

Inque domo lacrymas angulus omnis
habet.

25 Si licet exemplis in paruo grandibus vti;
Haec facies Troiae, cum caperetur, erat.

Iamque quieteabant voces hominumque
canumque :

Lunaque nocturnos alta regebat equos,
Hanc

Hanc ego suspiciens, et ab hac Capitolia
cernens,

Quae nostro frustra iuncta fuere Lari; 30

Numina vicinis habitantia sedibus, inquam,

Iamque oculis nunquam templa viden-
da meis:

Dique relinquendi, quos vrbs habet alta
Quirini:

Estе salutati tempus in omne mihi.

Et quāquam fero clypeum post vulnera 35
sumo;

Attamen hanc odiis exonerate fugam;

Coeleatique viro, quis me deceperit error,

Dicite; pro culpa ne scelus esse putet.

Vt, quod vos scitis, poenae quoque sen-
tiant auctor.

Placato possum non miser esse Deo. 40

Hac prece adoravi Superos ego: pluribus

Singultu medios praepediente sonos.

Illa etiam ante Lares passis prostrata capillis

Contigit extinctos ore tremente focos:

Multaque in auerfos effudit verba Penates, 45

Pro deplorato non valitura viro.

Iamque morae spatium nox praecipitata

negabat,

Versaque ab axe suo Parrhasis Arctos

erat.

Quid

Quid facerem? blande patriae retinebar
amore:

50 Ultima sed iustae nox erat illa fugae. -
Ah quoties aliquo dixi properante, Quid
argues?

Vel, quo festines ire, vel vnde vide.

Ah quoties certam me sum mentitus habere
Horam, propositae quae foret apta viae.

55 Ter limen tetigi; ter sum reuocatus: et
ipse

Indulgens animo pes mihi tardus erat.

Saepe vale dicto, rursus sum multa locutus;

Et quasi discedens oscula summa dedi,

Saepe eadem mandata dedi: meque ipse
fefelli;

60 Respiciens oculis pignora cara meis.

Denique quid propero? Scythia est, quo
mittimur, inquam:

Roma relinquenda est, vtraque iusta mora.

Vxor in aeternum viuo mihi viua negatur,

Et domus, et fidae dulcia membra domus.

65 Quosque ego fraterno dilexi more sodales;

O mihi Thesea pectora iuncta fide!

Dum licet, amplectar: nunquam fortasse
licebit

Amplius, in lucro, quae datur hora,
mihi est.

Nec mora; sermonis verba imperfecta
relinquo,

Am.

Amplectens animo proxima quæquæ 70
meo.

Dum loquor, et flemus; coelo nitidiffi-
mus alto,

Stella grauis nobis Lucifer ortus erat.

Diuidor haud aliter, quam si mea membra
relinquam:

Et pars abrumpi corpore visa suo est.

Sic Priamus doluit tunc, cum in contra- 75
ria versus,

Vltiores habuit proditionis equos.

Tunc vero exoritur clamor, gemitusque
meorum;

Et feriat moestae pectora nuda manus.

Tunc vero coniux humeris abeuntis in-
hærens,

Miscuit hæc lacrymis tristitia dicta suis. 80

Non potes auelli. simul ah, simul ibimus,
inquit!

Te sequar; et coniux exulis exul ero.

Et mihi facta via est: et me capit ultima
tellus.

Accedam profugae sarcina parua rati.

Te iubet e patria discedere Caesaris ira; 85

Me pietas. pietas hæc mihi Caesar erit.

Talia tentabat: sic et tentauerat ante:

Vixque dedit victas vtilitate manus.

Egredior (siue illud erat sine funere ferri)

- 90 Squalidus inmissis hirta per ora comis,
 Illa dolore grauis, tenebris narratur
 obortis
 Semianimis media procubuisse domo.
 Vtque surrexit, foedatis puluere turpi
 Crinibus, et gelida membra leuauit
 humo;
- 95 Semodo, desertos modo complorasse Pe-
 nates;
 Nomen et erepti saepe vocasse viri:
 Nec genuisse minus, quam si nataeue,
 meumue
 Vidisset structos corpus habere rogos:
 Et voluisse mori; et moriendo ponere
 sensus:
- 100 Respectuque tamen non posuisse mei.
 Viuat: et absentem, quoniam sic fata tu-
 lerunt,
 Viuat, et auxilio subleuet vsque suo.

ELEGIA IV.

- Tingitur Oceano custos Erymanthidos
 Vrsae,
 Aequoreasque suo fidere turbat aquas:
 20 Nos tamen Ionium non nostra findimus
 aequor
 Sponte; sed audaces cogimur esse metu.
 5 Me miserum! quantis crescunt aequora
 ventis;
 Eru-

Erutaque ex imis feruet arena vadis !
 Monte nec inferior prorae puppique re-
 curuae

Infilat, et pictos verberat vnda Deos.
 Pineae texta sonant ; pulsi stridore rudentes:
 Aggemit et nostris ipsa carina malis. 10

Nauta confessus gelido pallore timorem,
 Iam sequitur victam, non regit arte,
 ratem.

Vtque parum validus non proficientia
 rector

Cervicis rigidae frena remittit equo :
 Sic non quo voluit, sed quo rapit impe- 15
 tus vndae,

Aurigam video vela dedisse rati.
 Quod nisi mutatas emiserit Aeolus auras;
 In loca iam nobis non adeunda ferar.

Nam procul Illyriis laeua de parte relictis,
 Interdicta mihi cernitur Italia. 20

Desinat in vetitas, quaeso, contendete
 terras,

Et mecum magno pareat aura Deo.
 Dum loquor, et cupio pariter, timeoque
 reuelli,

Increpuit quantis viribus vnda latus !
 Parcite, caerulei, vos parcite numina 25
 ponti;

Infestumque mihi sit fatis esse Iouem.

Vos animam faevae fessam subducite
mōrti.

Si modo, qui periit, non periisse potest.

ELEGIA V.

O mihi post vllos nunquam memorando
fodales,

O cui praecipue fors mea visa sua est;

Attonitum qui me (memini) carissime pri-
mus

Ausus es adloquio sustinuisse tuo;

5 Qui mihi consilium viuendi mite dedisti:

Cum foret in misero pectore mortis
amor;

Scis bene, cui dicam, positis pro nomine
signis;

Officium nec te fallit, amice, tuum.

Haec mihi semper erunt imis infixā me-
dullis;

10 Perpetuusque animi debitor huius ero.
Spiritus et vacuas prius hic tenendus in
auras

Ibit, et in tepido deseret ossa rogo;

Quam subeant animo meritorum obliuia
nostro;

Et longa pietas excidat ista die.

15 Di tibi sint faciles, et opis nullius egentem

Fortunam praestent, dissimilemque meae.

Si tamen haec naus vento ferretur amico;

Igno-

Ignoraretur forsitan ista fides.

Thesea Pirithous non tam sensisset amicum,

Si non infernas viuis adisset aquas. 20

Vt foret exemplum veri Phoceus amoris,

Pecerunt Furiae, tristis Oresta, tuae.

Si non Euryalus Rutulos cecidisset in
hoites,

Hyrtacidae Niso gloria nulla foret.

Scilicet vt fuluum spectatur in ignibus 25
aurum,

Tempore sic duro est inspicienda fides.

Dum iuuat, et vultu ridet fortuna sereno,

Indelibatas cuncta sequuntur opes.

At simul intonuit; fugiunt: nec noscitur
vlli,

Agminibus comitum qui modo cinctus 30
erat.

Atque haec exemplis quondam collecta
priorum,

Nunc mihi sunt propriis cognita vera
malis.

Vix duo tresue, mihi de tot superestis
amici.

Cetera fortunae, non mea, turba fuit.

Quo magis, o pauci, rebus succurrite 35
lapsis,

Et date naufragio littora tuta meo:

Neue metu falso nimium trepidate, ti-
mentes,

Hac offendatur ne pietate Deus.

Saepe fidem aduersis etiam laudauit in
armis ;

40 Inque suis amat hanc Caesar , in hoste
probat.

Causa mea est melior, qui non contraria
foui

Arma ; sed hanc merui simplicitate
fugam.

Inuigiles igitur nostris pro casibus oro :
Diminui si qua numinis ira potest.

45 Scire meos si quis casus desideret omnes ;
Plus, quam quod fieri res finit, ille petat.

Tot mala sum passus , quot in aethere fi-
dera lucent ;

Paruaque quot siccus corpora puluis
habet.

Multaque credibili tulimus maiora , ra-
tamque ,

50 Quamuis acciderint ; non habitura fidem.
Pars etiam mecum quaedam moriatur

oportet :

- Meque velim possit dissimulante regi.

Si vox infragilis, pectus mihi firmitus aere,
Pluraque cum linguis pluribus ora fo-

rent ;

55 Non tamen idcirco complecterer omnia
verbis :

Materia vires exsuperante meas.

Pro

Pro duce Neritio docti mala nostra Poetae
Scribite: Neritio nam mala plura tuli.

Ille breui spatio multis erravit in annis

Inter Dulichias Iliacasque domos. 60

Nos freta fideribus notis distantia mensos

Sors tulit in Geticos Sarmaticosque
finus.

Ille habuit fidamque manum, sociosque
fideles:

Me profugum comites deseruere mei.

Ille suam laetus patriam victorque petebat: 65

A patria fugio victus et exul ego.

Nec mihi Dulichium domus est, Ithaceae,
Sameue:

(Poena quibus non est grandis abesse
locis.)

Sed quae de septem totum circumspicit
orbem

Montibus; imperii Roma Deumque 70
locus.

Illi corpus erat durum, patiensque labo-
rum:

Inualidae vires, ingenuaeque mihi.

Ille erat adsidue faeuis agitated in armis:

Assuetus studiis mollibus ipse fui.

Me Deus oppressit nullo mala nostra le- 75
uante:

Bellatrix illi Diua ferebat opem.

Cum-

Cumque minor Ioue sit tumidis qui regnat
in undis ;
Illum Neptuni, me Iouis ira premit.
Adde, quod illius pars maxima fieta labo-
rum est ;
80 Ponitur in nostris fabula nulla malis.
Denique quae sitos tetigit tamen ille Pe-
nates ;
Quaeque diu petiit, contigit arua tamen.
At mihi perpetuo patria tellure caren-
dum est,
Ni fuerit laesi mollior ira Dei.

ELEGIA VI.

Nec tantum Clavio Lyde dilecta Poetae,
Nec tantum Coo Barris amata suo est:
Pectoribus quantum tu nostris vxor in-
haeres ;
Digna minus misero, non meliore viro.
5 Te mea supposita veluti trabe fulta ruina
est:
Si quid adhuc ego sum, muneris omne
turi est:
Tu facis, vt spoliū ne sim, neu nuder ab
illis,
Naufragii tabulas qui petiere mei.
Vtque rapax, stimulante fame, cupidusque
cruoris
10 Incustoditum captat ouile lupus :

Aut

Aut vt edax vultur corpus circumspicit,
 ecquod

Sub nulla positum cernere possit humo :
 Sic mea nescio quis male fidus rebus
 acerbis

In bona venturus, si paterere, fuit.
 Hunc tua per fortes virtus submouit is
 amicos,

Nulla quibus reddi gratia digna potest.
 Ergo quam misero, tam vero teste pro-
 baris ;

Hic aliquod pondus si modo testis habet.
 Nec probitate tua prior est aut Hectoris
 vxor,

Aut comes extincto Laodamia viro. 20
 Tu si Moeonium vatem sortita fuisses ;
 Penelopes esset fama secunda tuae.

Siue tibi hoc debes, nulla pia facta magistra,
 Cumque noua mores sunt tibi luce dati:
 Femina seu princeps, omnes tibi culta per 25
 annos,

Te docet exemplum coniugis esse bonae:
 Adsimilemque sui longa adfuetudine fecit ;
 Grandia si paruis adsimilare licet.

Hei mihi, non magnas quod habent mea
 carmina vires,

Noftraque sunt meritis ora minora tuis ! 30
 Si quid et in nobis viui fuit ante vigoris,
 Exinctam longis occidit omne malis :

Prima

Prima locum sanctas heroidas inter ha-
beres :

Prima bonis animi conspicerere tui.

35 Quantumcumque tamen praeconia nostra
valebunt ;

Carminibus viues tempus in omne meis.

ELEGIA VII.

Si quis habes nostri similes in imagine
vultus ;

Deme meis hederas, Bacchica ferta, comis.
Ista decent laetos felicia signa poetas.

Temporibus non est apta corona meis.
5 Haec tibi dissimulas, sentis tamen, optime,
dici,

In digito qui me fersque refersque tuo.
Effigiemque meam fuluo complexus in

auro
Cara relegati, qua potes, ora vides :
20 Quae quoties spectas, subeat tibi dicere
forfan,

10 Quam procul a nobis Naso sodalis abest !
Grata tua est pietas : sed carmina maior

imago
Sunt mea : quae mando quaecumque
legas.

Carmina mutatas hominum dicentia for-
mas :

Infelix domini quod fuga rupit opus.
Haec

Hæc ego discedens, sicut bene multa
meorum, 15

Ipsa mea posui moestus in igne manu.
Utque cremasse suum fertur sub stipite na-
tum

Thestias, et melior matre fuisse soror;
ic. ego non meritos mecum peritura li-
bellos

Imposui rapidis viscera nostra rogis. 20
Vel quod eram Musas, ut crimina nostra,
perosus :

Vel quod adhuc cretens et rude car-
men erat.

Quae quoniam non sunt penitus sublata,
sed exstant;

Pluribus exemplis scripta fuisse reor.
Nunc precor, ut viuant, et non ignaua 25
legentum

Otia delectent, admoneantque mei.
Nec tamen illa legi poterunt patienter ab
vilo;

Nesciet his summam si quis abesse ma-
num.

Ablatum mediis opus est incudibus illud :
Desuit et scriptis vltima lima meis.
Et veniam pro laude peto : laudatus ab- 30
unde,

Non fastiditus si tibi, Lector, ero.
Hes

Hos quoque sex versus , in prima fronte
 libelli ,
 Si praeponendos esse putabis , habe.
 35 Orba parente suo quicumque volumina
 tangis ;
 His saltem vestra detur in Vrbe locus.
 Quoque magis faueas , non haec sunt edi-
 ta ab ipso ,
 Sed quasi de domini funere rapta sui.
 Quidquid in his igitur vitii rude carmen
 habebit ,
 Emendaturus , si licuisset , eram.

ELEGIA VIII.

In caput alta suum labentur ab aequoribus
 retro
 Flumina ; conuersis Solque recurret
 equis ,
 Terra feret stellas : coelum findetur aratro :
 Vnda dabit flammam : et dabit ignis aquas.
 5 Omnia naturae praepostera legibus ibunt ;
 Parsque suum mundi nulla tenebit iter.
 Omnia iam fient , fieri quae posse negabam :
 Et nihil est , de quo non sit habenda fides.
 Haec ego vaticinor ; quia sum deceptus
 ab illo ,
 10 Laturum misero quem mihi rebar opem.
 Tantane te fallax cepere obliuia nostri ?
 Adflictum me fuit tantus adire pudor ?

Vt neque respiceres, nec solarerè iacentem;

Dure? neque exsequias prosequerere
meas?

Illud amicitiae sanctum ac venerabile no-
men 15

Re tibi pro vili, sub pedibusque jacet?

Quid fuit, ingenti prostratum mole sodalem

Visere, et adloqui partè leuare tui?

Inque meos, si non lacrimam dimittere
casus,

Pauca tamen ficto verba dolore queri? 20

Idque quod ignoti faciunt, valedicere
saltem;

Et vocem populi, publicaque ora sequi?

Denique lugubres vultus, nunquamque
videndos

Cernere supremo, dum licuitque, die?

Dicendumque semel toto non amplius aet- 25

Accipere, et parili reddere voce; Vale?

At fecere alii nullo mihi foedere iuncti,

Et lacrimas animi signa dedere sui.

Quid, nisi conuictu caussisque valentibus
essem,

Temporis et longi vincetus amore tibi? 30

Quid, nisi tot lusus, et tot mea seria nosset,

Tot nossem lusus seriaeque ipse tua?

Quid? si duntaxat Romae mihi cognitus
esses?

Adseirus toties in gènus omne loci?

Quid. Trist.

C

Cuncta-

35 Cunctane in aequoreos abierunt irrita
ventos ?

Cunctane Lethaeis merfa feruntur aquis ?

Non ego te placida genitum reor urbe

Quirini,

Vrbe, meo quae iam non adeunda pe-
de est.

Sed scopulis, Ponti quos haec habet ora
finistri :

40 Inque feris Scythiae Sarmaticisque iugis.

Et tua sunt silicis circum praecordia venae;

Et rigidum ferri semina pectus habent.

Quaeque tibi quondam tenero ducenda
palato

Plena dedit nutrix vbera, tigris erat.

45 At mala nostra minus, quam nunc aliena
putasses;

Duritiaequae mihi non agerere reus.

Sed quoniam accedit fatalibus hoc quo-
que damnis,

Vt careant numeris tempora prima suis ;

Effice, peccati ne sim memor huius ; et illo

50 Officium laudem, quo queror, ore tuum.

ELEGIA VIII.

Detur inoffensae metam tibi tangere vitae,

Qui legis hoc nobis non inimicus
opus.

Atque vtinam pro te possint mea vota va-
lere,

Quae

Quae pro me duros non tetigere Deos!

Donec eris felix, multos numerabis amicos: 5

Tempora si fuerint nubila, solus eris.

Adspicis, vt veniant ad candida tecta co-
lumbae;

Accipiat nullas sordida turris auēs.

Horrea formicae tendunt ad inania nun-
quam: 10

Nullus ad amissas ibit amicus opes.

Vtque comes radios per Solis euntibus
vmbra,

Cum latet hic pressus nubibus, illa fugit;

Mobile sic sequitur Fortunae lumina
vulgus:

Quae simul inducta nocte teguntur, abit.

Haec, precor, vt semper possint tibi falsa 15
videri:

Sunt tamen euentu vera fatenda meo.

Dum stetimus, turbæ quantum satis es-
set, habebat

Nota quidem, sed non ambitiosa, domus.

At simul impulsæ est; omnes timuere rui-
nam;

Cautaque communi terga dederè fugæ. 20

Sacua, nec admiror, metuunt si fulmi-
na, quorum

Ignibus adflari proxima quaeque vident.

Sed tamen in duris remanentem rebus
amicum

Quamlibet inuiso Caesar in hoste probat,
 25 Nec solet irasci (neque enim moderatiox
 alter)

Cum quis in aduersis, si quid amauit, amat.
 De comite Argolici postquam cognouit
 Orestae,

Narratur Pyladen ipse probasse Thoas.
 Quae fuit Actoridae cum magno semper
 Achille,

30 Laudari solita est Hectoris ore fides.
 Quod pius ad manes Theseus comes isset
 amico,

Tartareum dicunt indoluisse Deum.

Euryali Nisique fide tibi, Turne, relata,
 Credibile est lacrimis immaduiffe genas.

35 Est etiam miseris pietas, et in hoste pro-
 batur.

Hei mihi, quam paucos haec mea dicta
 mouent!

Hic status, haec rerum nunc est fortuna
 mearum,

40 Debeat ut lacrimis nullus adesse modus.
 At mea sunt, proprio quamuis moestissi-
 ma casu,

Pectora processu facta serena tuo.

Hoc euenturum iam tum, carissime, vidi,

Ferret adhuc istam cum minor aura ratem,

Siue aliquod morum, sed vitae labe carentis

Est pretium; nemo pluri habendus erit.

Siue

Siue per ingenuas aliquis caput extulit 45
artes ;

Quaelibet eloquio fit bona causa tuo.

His ego commotus, dixi tibi protinus ipsi;

Scena manet dotes grandis, amice, tuas.

Haec mihi non ouium fibrae, tonitrusue
sinistri,

Linguae seruatæ pennaue dixit auis. 50

Augurium ratio est et coniectura futuri :

Hac diuinaui, notitiamque tuli.

Quae quoniam vera est ; tota mihi mente,
tibi que

Gratulor ingenium non latuisse tuum.

At nostrum tenebris vtinam latuisset in 55
imis!

Expedit in studio numen abesse meo.

Vtque tibi profunt artes, facunde, seueræ ;

Diffimiles illis sic nocuere mihi.

Vita tamen tibi nota meæ est : scis, artibus
illis

Auctoris mores abstinuisse sui. 60

Scis vetus hoc iuueni lusum mihi carmen:
et istos

Vt non laudandos sic tamen esse iocos.

Ergo vt defendi nullo mea posse colore,

Sic excusari crimina posse puto. 65

Qua potes, excusa ; nec amici desere cau-
sam.

Quo pede coepisti, sic pede semper eas.

ELEGIA X.

Est mihi, sitque precor, flauae tutela Mi-
neruae

Naui; et a pieta casside nomen habet.
Sive opus est velis; minimam bene currit
ad auram:

Sive opus est remo; remige carpit iter.
5 Nec comites volucris contenta est vincere
cursum:

Occupat egressas quamlibet ante rates.
Et patitur fluctus fertque ad silentia longe
Aequora, nec fauis icta fatiscit aquis.

Illa Corinthiacis primum mihi cognita
Cenchris,

10 Fida manet trepidae duxque comesque
fugae.

Perque tot euenus et iniquis concita
ventis

Aequora, Palladio numine tuta fuit.
Nunc quoque tuta precor vasti fecet ostia
Ponti;

Quasque petit, Getici litoris intret aquas.
15 Quae simul Aeoliae mare me deduxit in
Helles,

Et longum tenui limite fecit iter;
Fleximus in laeuum cursus: et ab Hectoris
vrbe

Venimus ad portus, Imbria terra, tuos.
Inde

Inde leui vento Zerinthia littora nactis,
 Threiciam tetigit fessa carina Samon.
 Saltus ab hac terra breuis est Tempyra 20
 petenti.

Hac dominum tenus est illa secuta suum.
 Nam mihi Bistonios placuit pede carpere
 campos;

Hellespontiacas illa relegit aquas.
 Dardaniumque petit auctoris nomen ha- 25
 bentem,

Et te ruricola Lampface tuta Deo,
 Quaque per angustas vectae male virginis
 vndas

Seston Abydena separat vrbe fretum.
 Hincque Propontiacis haerentem Cyzicon
 oris,

Cyzicon, Haemoniaenobile gentis opus: 30
 Quaque tenent Ponti Byzantia littora
 fauces.

(Hic locus est gemini ianua vasta maris.)
 Haec, precor, euincat, propullaque forti-
 bus Austris

Transseat instabiles strenua Cyaneas:
 Thyniacosque sinus, et ab his per Apol- 35
 linis urbem

Acta sub Anchiali moenia tendat iter.
 Inde Mesembriacos portus, et Odesson,
 et arces

Prætereat dictas nomine, Bacche, tuo :
Et quos Alcathoi memorant a moenibus
ortos

40 Sedibus his profugum constituisse La-
rem.

A quibus adueniat Miletida sospes ad
urbem,

Offensi quo me compulit ira Dei.

Hanc si contigerit, merita cadet agna
Minervæ.

Non facit ad nostras hostia maior opes.

45 Vos quoque Tyadaridæ, quos hæc colit
insula, fratres,

Mite, precor, duplici numen adeste viae.

Altera namque parat Symplegadas ire per
altas:

Scindere Bistonias altera puppis aquas.

Vos facite, ut ventos, loca cum diuersa
petamus,

50 Illa suos habeat, nec minus illa suos.

ELEGIA XI.

Littera quaecunque est toto tibi lecta li-
bello,

Est mihi sollicitæ tempore facta viae.

Aut hanc me gelidi tremarem cum mense
Decembris,

Scribentem mediis Hadria vidit aquis :
Aut,

Aut, postquam bimarem cursu superavi- 5
mus Isthmon:

Alteraque est nostrae sumta carina fugae.
Quod facerem versus inter fera murmura
Ponti,

Cycladas Aegeas obstupuisse puto.
Ipse ego nunc miror, tantis animique
marisque

Fluctibus ingenium non cecidisse 10
meum.

Seu stupor huic studio, siue est infania
nomen;

Omnis ab hac cura mens releuata mea est.
Saepe ego nimboſis dubius iactabar ab
Hoedis:

Saepe minax Steropes fidere Pontus erat.
Futcabatque diem custos Erymanthidos 15
Vrsae;

Aut Hyadas seris auxerat Auster aquis:
Saepe maris pars intus erat; tamen ipse
trementi

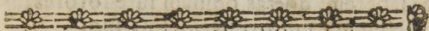
Carmina ducebam qualiacunque manu.
Nunc quoque contenti stridunt Aquilone
rudentes;

Inque modum tumuli concaua surgit 20
aqua.

Ipse gubernator tollens ad sidera palmas,
Exposcit votis, immemor artis, opem.

- Quocunque adspicio, nihil est nisi mor-
 tis imago ;
 Quam dubia timeo mente, timensque
 precor.
 25 Attigero portum, porta terrebor ab ipso :
 Plus habet infesta terra timoris aqua,
 Nam simul insidiis hominum pelagique la-
 boro ;
 Et faciunt geminos ensis et vnda metus,
 Ille meo, vereor, ne speret sanguine
 praedam :
 30 Haec titulum nostrae mortis habere velit.
 Barbara pars laeva est, avidae succincta
 rapinae ;
 Quam cruor et caedes bellaque semper
 habent.
 Cumque sit hibernis agitatum fluctibus
 aequor ;
 Pectora sunt ipso turbidiora mari.
 35 Quo magis his debes ignoscere, candide
 lector,
 Si spe sunt, ut sunt, inferiora tua,
 Non haec in nostris, ut quondam, scri-
 bimus hortis :
 Nec consuete meum lectule corpus
 habes.
 Iactor in in domito brumali luce profundo :
 40 Ipsaque caeruleis charta feritur aquis.
 Im-

Improba pugnat hiems, indignaturque,
 quod ausim
 Scribere, se rigidas incutiente minas.
 Vincat hiems hominem, sed eodem tempo-
 re quaeso,
 Ipse modum statuam carminis; illa sui.

P. OVIDII

NASONIS

TRISTIVM

LIBER SECVNDVS

AD AVGVSTVM CAESAREM.

Quid mihi vobiscum est, infelix cura,
 libelli,

Ingenio perii qui miser ipse meo?

Cur modo damnatas repeto, mea crimina,
 Musas?

An semel est poenam commeruisse parum?

Carmina fecerunt, vt me cognoscere vel.
 lent

Omne non fausto femina virque, mea.

Carmina fecerunt, vt me, moresque notaret
 iam demum visa Caesar ab Arte meos.

De.

- Deme mihi studium; vitae quoque crimi-
 na demes.
 10 Acceptum refero versibus, esse nocens.
 Hoc pretium curae vigilatorumque labo-
 rum
 Cepimus, ingenio poena reperta meo.
 Si saperem, doctas odissim iure forores,
 Numina cultori perniciofa suo.
 15 At nunc (tanta meo comes est insana
 morbo)
 Saxa (malum!) refero rursus ad icta
 pedem.
 Scilicet et victus repetit gladiator arenam;
 Et redit in tumidas naufraga puppis
 aquas.
 Forsitan, vt quondam Teuthrantia regna
 tenenti,
 20 Sic mihi res eadem vulnus opemque
 feret:
 Musaque, quam mouit, motam quoque
 leniet iram;
 Exorant magnos carmina saepe Deos.
 Ipse quoque Ausonias Caesar matresque
 nurusque
 Carmina turrigeræ dicere iussit Opi.
 25 Iusserat et Phoebæ dici; quo tempore
 ludos
 Fecit, quos ætas adspicit vna semel.
 His

His precor exemplis tua nunc, mitissime
Caesar,

Fiat ab ingenio mollior ira meo.

Illa quidem iusta est, nec me meruisse ne-
gabo.

Non adeo nostro fugit ab ore pudor. 30

Sed, nisi peccassem, quid tu concedere
posses?

Materiam veniae fors tibi nostra dedit.

Si, quoties peccant homines, sua fulmi-
na mittat

Iuppiter; exiguo tempore inermis erit.

Hic ubi detonuit strepituque exterruit 35
orbem,

Purum discussis aëra reddit aquis.

Iure igitur genitorque Deum rectorque
vocatur:

Iure capax mundus nil Ioue maius habet.

Tu quoque, cum Patriae rector dicare
Paterque;

Vtere more Dei nomen habentis idem. 40

Idque facis: nec te quisquam moderatius
vnquam

Imperii potuit frena tenere sui.

Tu veniam partem superatae saepe dedisti,

Non concessurus quam tibi victor erat.

Diuitiis etiam multos et honoribus auctos 45

Vidi, qui tulerant in caput arma tuum.

Quae-

Quaeque dies bellum belli tibi sustulit
iram;

Parsque simul templis vtraque dona tulit.
Utque tuus gaudet miles, quod vicerit ho-
stem;

50 Sic, victum cur se gaudeat, hostis habet.
Causa mea est melior: qui nec contraria
dicor

Arma, nec hostiles esse secutus opes.
Per mare, per terras, per tertia numina iuro,
Per te praesentem conspicuumque Deum;
55 Hunc animum fauisse tibi, Vir maxime,
meque,

Qua sola potui, mente fuisse tuum.
Optavi, peteres coelestia sidera tarde;
Parsque fui turbae parua precantis idem.
Et pia thura dedi pro te: cumque omnibus
vnus

60 Ipse quoque adiui publica vota meis.
Quid referam, libros illos quoque, crimi-
na nostra,

Mille locis plenos nominis esse tui?
Inspice maius opus, quod adhuc sine fine
reliqui,

In non credendos corpora versa modos;
65 Inuenies vestri praeconia nominis illic:
Inuenies animi pignora multa mei.

Non tua carminibus maior fit gloria, nec
quo,

Ut

Vt maior fiat, crescere possit, habet,
Fama Ioui superest, tamen huic sua facta
referri,

Et se materiam carminis esse, iuvat. 70
Cunque Gigantei membrantur praelia belli;
Credibile est laetum laudibus esse suis.
Te celebrant alii quanto decet ore, tuasque
Ingenio laudes vberiore canunt.
Sed tamen, vt fuso taurorum sanguine 75
centum;

Sic capitur minimo thuris honore Deus.
Ah ferus, et nobis nimium crudeliter hostis,
Delicias legit qui tibi cunq̄ue meas!
(Carmina ne nostris sic te venerantia libris 80
Iudicio possint candidiore legi.)

Esse sed irato quis te mihi posset amicus?
Vix tunc ipse mihi non inimicus eram.
Cum coepit quassata domus subsidere;
partes

In proclinas omne recumbit onus:
Cunctaque Fortuna riuam faciente de- 85
hiscunt.

Ipsa sub quondam pondere tecta ruunt.
Ergo hominum quaesitum odium mihi
carmine! quaque

Debuit, est vultus turba secuta tuos.
At (memini) vitamque meam moresque
probabas,

Illo, quem dederas, praetereuntis equo. 90
(Quod

(Quod si non prodest, et honesti gratia
 nulla
 Redditur; at nullum crimen adeptus
 eram.)

Nec male commissa est nobis fortuna
 reorum,

Lisque decem decies inspicienda viris.

95 Res quoque priuatas statui sine crimine
 iudex:

Dequæ mea fassa est pars quoque victa
 fide.

Me miserum! potui, si non extrema no-
 cerent,

Iudicio tutus non semel esse tuo.

Ultima me perdunt: imoque sub aequore
 mergit

100 Incolumem toties vna procella ratem.

Nec mihi pars nocuit de gurgite parua:
 sed omnes

Preflere hoc fluctus, Oceanusque caput.

88 Cur aliquid vidi? cur noxia lumina feci?

Cur imprudenti cognita culpa mihi?

105 Inscius Actæon vidit sine veste Dianam:

Praeda fuit canibus non minus ille suis.

Scilicet in Superis etiam fortuna luenda est;

Nec veniam laeso numine casus habet.

110 Illa namque die, qua me malus abstulit
 error,

Parua

Parua quidem periit, sed sine labe, do- 110
mus.

Sic quoque parua tamen, patrio dicatur vt
aeuo

Clara, nec vilius nobilitate minor :

Et neque diuitiis, nec paupertate notanda :

Vnde fit in neutrum conspiciendus eques.

Sit quoque nostra domus vel censu par- 115
ua, vel ortu ;

Ingenio certe non latet illa meo.

Quo videar quamuis nimium iuueniliter
vfit ;

Grande tamen toto nomen ab orbe fero.

Turbaque doctorum Nafonem nouit, et
audet

Non fastiditis annumerare vtris.

120

Corruit haec igitur Musis accepta, sub vno,

Sed non exiguo, crimine lapsa domus.

Atque ea sic lapsa est, vt furgere, si modo
laesi

Ematurerit Caesaris ira, queat.

Cuius in euentu poenae clementia tanta 125
est,

Vt fuerit nostro lenior illa metu.

Vita data est, citraque necem tua constitit
ira,

O princeps parce viribus vfe tuis.

Insuper accedunt, te non adimente, pa-
ternae

Ouid. Trist.

D

(Tan-

- 130 (Tanquam vita parum muneris esset)
 opes,
 Nec mea decreto damnasti facta Senatus ;
 Nec mea selecto iudice iussa fuga est.
 Tribus inuectus verbis (ita Principe
 dignum)
 Virtus es offensas, vt decet, ipse tuas.
- 135 Adde, quod edictum, quamuis immanes
 minaxque,
 Attamen in poenae nomine lenes fuit,
 Quippe relegatus, non exul dicor in illo.
 Pareaque fortunae sunt data verba meae.
 Nulla quidem sano grauior mentisque
 potenti
- 140 Poena est, quam tanto displicuisse viro.
 Sed solet interdum fieri placabile numen :
 Nube solet pulsa candidus ire dies.
 Vidi ego pampineis oneratam vitibus
 vlmum,
 Quae fuerat saeuo fulmine tacta Iouis.
- 145 Ipse licet sperare vetes ; sperabimus, atque
 Hoc vnum fieri, te prohibente, potest.
 Spes mihi magna subit, cum te, mitissime
 Princeps ;
 Spes mihi, respicio cum mea fata, cadit.
- Ac veluti ventis agitantibus aequora non
 est
- 150 Aequalis rabies, continuusque furor ;
 Sed

Sed modo subsidunt, intermissique file-
scunt,

Vimque putes illos deposuisse suam;
Sic abeunt redeuntque mei, variantque
timores:

Et spem placandi dantque negantque tui.
Per Superos igitur, qui dent tibi longa 155
dabuntque

Tempora, Romanum si modo nomen
amant;

Per Patriam, quae te tuta et secunda Paren-
te est;

Cuius ut in populo pars ego nuper eram;
Sic tibi, quem semper factis animoque
mereris,

Reddatur gratæ debitus Urbis amor. 160

Liuiæ sic tecum sociales compleat annos,
Quæ, nisi te, nullo coniuge digna fuit.

Quæ si non esset, caelebs te vita deceret:

Nullaque, cui posses esse maritus, erat.

Sospite sic te sit natus quoque sospes: 165
et olim

Imperium regat hoc cum seniore senex:

Utque tui faciunt fidus iuuenile nepotes,

Per tua perque sui facta parentis eant.

Sic adsueta tuis semper Victoria castris

Nunc quoque se præstet, notaque 170
signa petat:

Aufoniumque Ducem solitis circumuolet
 alis :

Ponat et in nitida laurea ferta coma.
 Per quem bella geris , cuius nunc corpo-
 re pugnas ;

Auspicium cui das grande Deosque tuos.
 175 Dimidioque tui praefens hanc respicis
 Urbem :

Dimidio procel es, laeuaque bella geris.
 Hic tibi sic redeat superato victor ab hoste ;
 Inque coronatis fulgeat altus equis :
 Parce, precor ; fulmenque tuum, fera tela,
 reconde,

180 Heu nimium misero cognita tela mihi !
 Parce, Pater Patriae ; nec nominis imme-
 mor huius

Olim placandi spem mihi tolle tui.
 Nec precor , vt redeam : quamuis maiora
 petitis

Credibile est magnos saepe dedisse Deos.
 185 Mitius exilium si das , propiusque ro-
 ganti ;

Pars erit e poena magna leuata mea.
 Vltima perpetior , medios proiectus in
 hostes ;

Nec quisquam patria longius exul abest.
 Solus ad egressus missus septemplex Istri,
 190 Parrhasiae gelido virginis axe premor.
 Iazy-

Iazyges, et Colchi, Metereaue turba,
 Getaeque,
 Danubii mediis vix prohibentur aquis.
 Cumque alii causa tibi sint grauiore fugati,
 Vltior nulli, quam mihi, terra data est.
 Longius hac nihil est, nisi tantum frigus 195
 et hostis;

Et maris adstricto quae coit vnda gelu.
 Haec tenus Euxini pars est Romana sinistri:
 Proxima Basternae, Sauromataeque
 tenent.

Haec est Ausonio sub iure nouissima, vixque
 Haeret in imperii margine terra tui. 200
 Vnde precor supplex, vt nos in tuta re-
 leges:

Ne sit cum patria pax quoque demta mihi.
 Ne timeam gentes, quas non bene sub-
 mouet Ister;

Neue tuus possim ciuis ab hoste capi.
 Fas prohibet Latio quemquam de sangui- 205
 ne natum

Caesaribus saluis barbara vincla pati.
 Perdiderint cum me duo crimina, carmen
 et error;

Alterius facti culpa silenda mihi.
 Nam non sum tanti, vt renouem tua vul-
 nera, Caesar;

Quem nimio plus est indoluisse semel. 210

- Altera pars superest : qua turpi crimine
 tactus ,
 Arguor obsceni doctor adulterii.
 Fas ergo est aliqua coelestia pectora falli :
 Et sunt notitia multa minora tua ?
 215 Utque Deos , coelumque simul sublimem
 tuenti
 Non vacat exiguis rebus adesse Ioui ;
 An te pendentem sic dum circumspicis
 orbem ;
 Effugiunt curas inferiora tuas.
 Scilicet imperii, Princeps, statione relicta,
 220 Imparibus legeres carmina facta modis ?
 Non ea te moles Romani nominis urguet,
 Inque tuis humeris tam leue fertur onus :
 Lusibus ut possis advertere numen ineptis,
 Excutiasque oculis otia nostra tuis.
 225 Nunc tibi Pannonia est , nunc Illyris ora
 demanda :
 Rhaetica nunc praebent , Thraciaque
 arma metunt :
 Nunc petit Armenius pacem : nunc porri-
 git arcus .
 Parthus eques , timida captaque signa
 manu .
 Nunc te prole tua iuuenem Germania
 sentit ;
 230 Bellaque pro magno Caesare Caesar obit ,
 Deni-

Denique, vt in tanto, quantum non ex-
stitit vnquam,

Corpore, pars nulla est, quae labet
imperii;

Vrbs quoque te et legum lasiat tutela tua-
rum,

Et morum, similes quos cupis esse tuis.

Nec tibi contingunt, quae gentibus otia 235
praestas;

Bellaque cum multis irrequieta geris.

Mirer in hoc igitur tantarum pondere re-
rum

Nunquam te nostros euoluisse iocos?

At si (quod mallet) vacuus fortasse fuisses,

Nullum legisse crimen in arte mea. 240

Illia quidem fateor frontis non esse seuerae

Scripta, nec a tanto Principe digna legi:

Non tamen idcirco legum contraria iuillis

Sunt ea; Romanas erudiuntque nurus.

Neue quibus scribam, possis dubitare; 245
libellus

Quattuor hos versus e tribus vnus habet:

Este procul, vittae tenues, insigne pudoris;

Quaeque tegis medios insita longa pe-
des:

Nil, nisi legitimum, concessaque furta,
canemus;

Inque meo nullum carmine crimen 250
erit.

Ecquid

Ecquid ab hac omnes rigide submovimus
 Arte,

Quas stola contingi vittaquē sumpta vetat?
 At matrona potest alienis artibus uti;

Quoque trahat, quamvis non doceatur,
 habet.

255 Nil igitur matrona legat: quia carmine
 ab omni

Ad delinquendum doctior esse potest.

Quodcumque attigerit, si qua est studio-
 sa sinistri,

Ad vitium mores instruet inde suos.

Sumterit annales; (nihil est hirsutius illis)

260 Facta sit vnde parens Ilia, nempe leget.

Sumserit, Aeneadam genitrix ubi prima;
 requirer,

Aenaedum genitrix vnde sit alma Venus.

Persequar inferius; (modo si licet ordine
 ferri)

Posse nocere animis carminis omne
 genus.

265 (Non tamen idcirco crimen liber omnis
 habebit,

Nil prodest, quod non laedere possit
 idem)

Ignem quid utilius? si quis tamen vrere tecta

Comparat, audaces instruit igne manus.

Eripit interdum, modo dat medicina sa-
 lutem:

Quae-

Quaeque iuuans monstrat, quaeque sit 270
herba nocens.

Et latro, et cautus praecingitur ense viator:

Ille sed insidias, hic sibi portat opem.

Discitur, innocuas vt agat facundia causas;

Protegit haec fontes, immeritosque
premit.

Sic igitur carmen, recta si mente legatur, 275

Constabit nulli posse nocere meum.

At quiddam vitii quicumque hinc concipit,

Errat:

Et nimium scriptis abrogat ille, meis.

Vt tamen hoc fatear: ludi quoque semi-
na praebent

Nequitiae. tolli tota theatra iube: 280

Peccandi causam quae multis saepe de-
derunt,

Martia cura durum sternit arena solum.

Tollatur Circus; non tuta licentia Circi:

Hic sedet ignoto iuncta puella viro.

Cum quaedam spatientur in hac, vt ama- 285
tor eadem

Conueniat, quare porticus vlla patet?

Quis locus est templis augustior? haec
quoque viter,

In culpam si qua est ingeniosa suam.

Cum steterit Iouis aede, Iouis succurret
in aede,

Quam multas matres fecerit ille Deus. 290

- 272 Proxima adoranti Iunonia templa subibit:
 Pellicibus multis hanc doluisse Deam,
 Pallade conspecta, natum de crimine virgo
 Sustulerit quare, quaeret Erichthonium.
 295 Venerit in magni templum, tua munera,
 Martis,
 Stat Venus vltori iuncta viro ante fores.
 298 Isis aede sedens, cur hanc Saturnia,
 quaeret,
 Egerit Ionio, Bosphorioque mari.
 In Venere Anchises, in Luna Latmius heros,
 300 In Cerere Iasion, qui referatur, erit.
 Omnia peruerfas possunt corrumpere
 mentes:
 302 Stant tamen illa suis omnia tuta locis.
 At procul ab scripta solis meretricibus
 Arte
 Submouet ingenuas pagina prima nurus.
 305 Quaecumque irrupit, quo non finit ire,
 sacerdos;
 308 Protinus hoc vetiti criminis acta rea est.
 Nec tamen est facinus molles euoluere
 verius:
 Multa licet castae non facienda legant.
 Saepè supercilii nudas matrona seueri,
 310 Et Veneris stantes ad genus omne videt.
 Corpora Vestales oculi meretricia cernunt:
 Nec domino poenae res ea causa fuit.
 312 At cur in nostra nimia est lasciuia Musa?
 Curus

Curue meus cuiquam suadet amare

liber? 332

Nil nisi peccatum manifesta que culpa, fa- 31
tendum est:

Poenitet ingenii iudicique mei.

Cur non Argolicis potius quae concidit
armis,

Vexata est iterum carmine Troia meo?

Cur tacui Thebas, et mutua vulnera fra-
trum?

Et septem portas sub duce quamque suo? 320

Nec mihi materiam bellatrix Roma negabat?

Et pius est patriae facta referre labor.

Denique eum meritis impleueris omnia,
Caesar;

Pars mihi de multis vna canenda fuit.

Vtque trahunt oculos radiantia lumina
Solis; 325

Traxissent animum sic tua facta meum.

Arguor immerito, tenuis mihi campus ara-
tur:

Illud erat magnae fertilitatis opus.

Non ideo debet pelago se credere, si qua

Audet in exiguo ludere cymba lacu.

Forſan (et hoc dubitem) numeris le- 330
uioribus aptus

Sim fatis; in paruos sufficiamque modos.

At si me iubeas domitos Iouis igne Gi-
gantas

Dice.

Dicere ; conantem debilitabit onus,
 335 Diuitis ingenii est, immania Caesaris
 acta
 Condere ; materia ne superetur opus.
 Et tamen ausus eram ; sed detrectare vi-
 debar,
 Quodque nefas, damno viribus esse tuis.
 Ad leue rursus opus iuuenilia carmina veni ;
 340 Et falso moui pectus amore meum,
 Non equidem vellem ; sed me mea fata
 trahebant,
 Inque meas poenas ingeniosus eram.
 Hei mihi, quod didici ! quod me docue-
 re parentes,
 Litteraque est oculos vlla morata meos !
 345 Haec tibi me inuisum lasciuia fecit, ob
 artes,
 Quas ratus es vetitos sollicitasse toros.
 Sed neque me nuptae didicerant furta ma-
 gistro ;
 Quodque parum nouit, nemo docere
 potest.
 Sic ego delicias, et mollia carmina feci,
 350 Strinxerit vt nomen fabula nulla meum.
 Nec quisquam est adeo media de plebe
 maritus,
 Vt dubius vitio sit pater ille meo.
 Crede mihi ; mores distant a carmine
 nostro,
 Vita

Vita virecunda est, Musa iocosa mihi.
 Magnaque pars operum mendax et ficta 355
 meorum

Plus sibi permisit compositore suo.
 Nec liber indicium est animi, sed honesta
 voluptas;

Plurima mulcendis auribus apta ferens.
 Accius esset atrox; conuiuia Terentius esset;
 Essent pugnaces, qui fera bella canunt. 360

Denique composui teneros non solus
 amores:

Composito poenas solus amore dedi.
 Quid nisi cum multo Venerem confunde-
 re vino,

Praecipit Lyrici Teia Musa fenis?
 Lesbia quid docuit Sappho, nisi amare 365
 puellas?

Tuta tamen Sappho, tutus et ille fuit.
 Nec tibi, Battiade, nocuit, quod fae-
 pe legenti

Delicias versu fassus es ipse tuas.
 Fabula iucundi nulla est sine amore Me-
 nandri:

Et solet hic pueris virginibusque legi. 370
 Ilias ipsa quid est; nisi turpis adultera,
 de qua

Inter amatorem pugna virumque fuit?
 Quid prius est illi flamma Chryseidos?
 utque

Fece-

Fecerit iratos rapta puella duces?
 375 Aut quid Odyssæa est, nisi femina, pro-
 pter amorem,
 Dum vir abest, multis vna petita procis?
 Quis nisi Maconides Venerem Martem-
 que ligatos
 Narrat in obsceno corpora pressa toro?
 Vnde nisi indicio magni sciremus Homeri,
 380 Hospitis igne duas incaluisse Deas?
 Omne genus scripti gravitate Tragoedia
 vincit;
 Haec quoque materiam semper amoris
 habet.
 Nam quid in Hippolyto, nisi caecae flam-
 ma nouercae?
 Nobilis est Canace fratris amore sui.
 85 Quid? non Tantalides agitante Cupidine
 currus
 Pisacæ Phrygiis vexit eburnis equis?
 Tingueret ut ferrum natorum sanguine
 mater,
 Concitus a læso fecit amore dolor.
 Fecit amor subitas volucres cum pellice
 regem,
 Quæque suum liget nunc quoque ma-
 ter Ilyn.
 Sinon Aëropen frater sceleratus amasset;
 Auertos Solis non legeremus equos.
 Impia

Impia nec tragicos tetigisset Scylla cothur-

Ni patrium crinem defecuisset amor.

Qui legis Electran, et egentem mentis 395

Oresten,

Aegypti crimen Tyndaridosque legis.

Nam quid de tetrico referam domitore

Chimaerae,

Quem leto fallax hospita paene dedit?

Quid loquar Hermionen? quid te, Schoe-

neia virgo?

Teque Mycenaeo Phoebas amata duci? 400

Quid Danaen, Danaesque nurum, ma-

tremque Lyaei?

Haemonaque, et noctes, cui coiere, duae?

Quid generum Peliae? Quid Thesea?

quidue Pelasgum,

Iliacam tetigit qui rate primus humum?

Huc Iole, Pyrrhique parens: huc Her- 405

culis vxor,

Huc accedat Hylas, Iliadesque puer.

Tempore deficiat, tragicos si persequar

ignes;

Vixque meus capiat nomina nuda liber.

Est et in obscuro deflexa Tragoedia

rifus;

Multaque praeteriti verba pudoris habet. 410

Nec nocet auctori, mollem qui fecit

Achillem,

Infre-

Cinna quoque his comes est, Cinnaque 435
procacior Anser :

Et leue Cornifici parque Catonis opus.
Et quorum libris modo dissimulata Perillae
Nomine, nunc legitur dicta, Metella, tuo.
Is quoque, Phasiacas Argo qui duxit in
vndas,

Non potuit Veneris furta tacere suae. 440
Nec minus Hortensi, nec sunt minus im-
proba Serui

Carmina, quis dubitet nomina tanta sequi?
Vertit Aristiden Sisenna : nec obfuit illi
Historiae turpes inferuisse iocos.

Nec fuit opprobrio celebrasse Lycorida 445
Gallo ;

Sed linguam nimio non tenuisse mero.
Credere iuranti durum putat esse Tibullus ;
Sic etiam de se quod neget illa viro.

Fallere custodem demum docuisse fatetur ;
Seque sua miterum nunc ait arte premi. 450
Saepa velut gemmam dominae signumue
probaret ;

Per causam meminit se tetigisse manum.
Utque refert, digitis saepe est nutuque
locutus,

Et tacitam mensae duxit in orbe notam.
Et quibus e succis abeat de corpore liuor, 455
Impressio fieri qui solet ore, docet.

Ouid. Trist.

E

Deni-

Denique ab incauto nimium petit ille ma-
rito,

Se quoque uti seruet; peccet ut illa minus.
Scit cui latretur, cum solus obambulat ille:

460 Cur toties claufas excreet ante fores.
Multaque dat talis furti praecepta: do-
cetque

Qua nuptae possint fallere ab arte viros.
Nec fuit hoc illi fraudi; legiturque Ti-
bullus,

Et placet, et iam te Principe notus erat.
465 Inuenies eadem blandi praecepta Properti:
Districtus minima nec tamen ille nota est.
His ego successi; quoniam praestantia
candor

Nomina viuorum dissimulare iubet.
Non timui, fateor, ne, qua tot iere carinae,
470 Naufraga, seruat, omnibus, vna foret.
Sunt aliis scriptae, quibus alea luditar,
artes.

Haec est ad nostros non leue crimen auos.
Quid valeant tali; quo possis plurima iactu
Fingere; damnosos effugasue canes.
475 Tessera quot numeros habeat: distante
voco

Mittere quo deceat, quo dare missa modo.
Discolor ut recto grassetur limite miles,
Cum medius gemino calculus hoste perit.

Vt

Vt magis velle sequi sciat, et reuocare
priorem;

Ne tuto fugiens incomitatus eat.

Parua sed et ternis instructa tabella lapillis; 480

In qua vicisse est, continuasse fros.

Quique alii lusus (neque enim nunc per-
sequar omnes)

Perdere rem caram tempora nostra solent.

Ecce canit formas alius iactusque pilarum. 485

Hic artem nandi praecipit, ille trochi.

Composita est aliis fucandi cura coloris:

Hic epulis leges hospitioque dedit.

Alter humum, de qua fingantur pocula,
monstrat;

Quaeque docet liquido testa sit apta 490
mero.

Talia fumosi luduntur mense Decembris;

Quae damno nulli composuisse fuit.

His ego deceptus non tristia carmina feci;

Sed tristis nostros poena secuta iocos.

Denique nec video de tot scribentibus 495
vnum,

Quem sua perdidit Musa: repertus ego.

Quid? si scripissim mimos obscena ioc-
cantes,

Qui semper ficti crimen amoris habent?

In quibus assidue cultus procedit adulter;

Verbaque dat stulto callida nupta viro. 500

Nubilis hos virgo , matronaque, virque,
puerque

Spectat ; et e magna parte Senatus adest.
Nec fatis incestis temerari vocibus aures :
Adfuescunt oculi multa pudenda pati.

505 Cumque fefellit amans aliqua nouitate
maritum,

Plauditur ; et magno palma fauore datur.
Quoque minus prodest , scena est lucrosa
poetae :

Tantaque non paruo crimina Praetor
emit.

Inspice ludorum sumtus, Auguste, tuorum:
510 Emta tibi magno talia multa leges.

Haec tu spectasti , spectandaque saepe
dedisti.

Maestas adeo comis vbique tua est.

Luminibusque tuis , totus quibus uti-
mur orbis,

Scenica vidisti lentus adulteria.

515 Scribere si fas est imitantes turpia mimos;
Materiae minor est debita poena meae.

An genus hoc scripti faciunt sua pulpita
tutum :

Quodque libet, mimis scena licere dedit?

Et mea sunt populo saltata poemata saepe:

520 Saepe oculos etiam detinuere tuos.

Scilicet in domibus vestris ut prisca vi-
rorum

Artifici

Artifici fulgent corpora picta manu ;
Sic quae concubitus varios Venerisque
figuras

Exprimat, est aliquo parua tabella loco.
Vtque sedet vultu fassus Telamonius iram, 525
Inque oculis facinus barbara mater
habet :

Sic madidos siccat digitis Venus vda ea-
pillos ;

Et modo maternis tecta videtur aquis,
Bella sonant alii telis instructa cruentis :

Parsque tui generis , pars tua facta ca- 530
nunt.

Inuida me spatio Natura coercuit arto ,
Ingenio vires exiguasque dedit.

Et tamen ille mae felix Aeneidos auctor.

Contulit in Tyrios arma virumque toros ;
Nec legitur pars vlla magis de corpore 535
toto ,

Quam non legitimo foedere iunctus amor.
Phyllidis hic idem tenerosque Amarylli-
dis ignes

Bucolicis iuuenis lusejat ante modis.
Nos quoque iam pridem scripto peccauim-
mus vno.

Supplicium patitur non noua culpa 540
nouum.

Carminaque edideram , cum te delicta no-
tantem

Praeterii toties iure quietus eques.

Ergo, quae iuueni mihi non nocitura putavi

Scripta parum prudens, nunc nocuere

feni ?

545 Sera redundauit veteris vindicta libelli ;

Distat et a meriti tempore poena sui.

Ne tamen omne meum credas opus esse
remissum ;

Saepe dedi nostrae grandia vela rati.

Sex ego Fastorum scripsi totidemque li-
bellos ;

550 Cumque suo finem mense volumen habet.

Idque tuo nuper scriptum sub nomine,
Caesar,

Et tibi sacratum fors mea rupit opus.

Et dedimus tragicis scriptum regale co-
thurnis :

Quaeque grauis debet verba cothurnus
habet.

555 Dictaque sunt nobis, (quamuis manus
ultima coepto

Defuit) in facies corpora versa nouas.

Atque vti nam reuoces animum paulisper
ab ira,

Et vacuo iubeas hinc tibi pauca legi !

Pauca, quibus prima surgens ab origine
mundi,

560 In tua deduxit tempora, Caesar, opus ;
Adspi-

Adspicias , quantum dederis mihi pecto-
ris ipse ;

Quoque fauore animi teque tuosque
canam.

Non ego mordaci destrinxi carmine quem-
quam ;

Nec meus vllius crimina versus habet.

Candidus a salibus suffusus felle refugi. 565

Nulla venenato littera mixta ioco est.

Inter tot populi , tot scripti millia nostri,

Quem mea Calliope laeserit , vnus ego.

Non igitur nostris vllum gaudere Quiritem

Auguror , at multos indoluissē malis. 570

Nec mihi credibile est quenquam insultaf-
se iacenti ;

Gratia candori si qua relata meo est.

His , precor , atque aliis possint tua nu-
mina flecti ,

O Pater , o Patriae cura salusque tuae.

Non vt in Ausoniam redeam , nisi forsi- 575
tan olim,

Cum longo poenae tempore victus eris.

Tutius exsiliū pauloque quietius oro :

Vt par delicto sit mea poena suo.

P. OVIDII
 NASONIS
 TRISTIVM
 LIBER TERTIVS
 ELEGIA I.

Miffus in hanc venio timidi liber exu-
 lis urbem :

Da placidam feflo, lector amice, manum :
 Neue reformida , ne fim tibi forte pudori.

Nullus in hac charta verfus amare docet.

5 Nec domini fortuna mei eft , vt debeat
 illam

Infelix vllis diffimulare iocis.

Id quoque , quod viridi quondam male
 lufit in aeuo ,

Heu nimium fero damnat et odit opus.

Infpice , quid porrem : nihil hic nifi trifte
 videbis ;

10 Carmine temporibus conueniente fuis.

Clauda quod alterno fubfidunt carmina
 verfu ,

Vel pedis hoc ratio ; vel via longa facit.

Quod.

Quod neque sum cedro flauus, nec pumice
lacuis ;

Erubui domino cultior esse meo.

Littera suffusas quod habet maculosa li- 15
turas ;

Laesit opus lacrimis ipse poeta suum.

Si qua videbuntur casu non dicta Latine ;

In qua scribebat, barbara terra fuit.

Dicite, lectores, si non graue, qua sit
eundum ;

Quasque petam sedes hospes in Vrbe 20
liber.

Haec vbi sum lingua furtim titubante lo-
cutus ;

Qui mihi monstraret, vix fuit vnus, iter.

Di tibi dent, nostro quod non tribuere pa-
renti,

Molliter in patria viuere posse tua.

Ducage: namque sequor, quamuis terra- 25
que marique

Longinquo referam lassus ab orbe pedem.

Paruit; et ducens, Haec sunt Fora Cae-
saris, inquit:

Haec est a Sacris quae via nomen habet.

Hic focus est Vestae; qui Pallada seruat
et ignem:

Hic fait antiqui regia parua Numae. 30

Inde petens dextram, Porta est, ait, ista
Palati:

- Illic Stator : hoc primum condita Roma
 loco est.
 Singula dum miror ; video fulgentibus
 armis
 Conspicuos postes, testaque digna Deo.
 35 An Iouis haec , dixi , domus est ? quod
 ut esse putarem,
 Augurium menti querna corona dabat.
 Cuius ut accepi dominum , Non fallimur.
 inquam :
 Et magni verum est hanc Iouis esse do-
 mum,
 Cur tamen apposita velatur ianua lauro ;
 40 Cingit et augustas arbor opaca fores ?
 Num quia perpetuos meruit domus una
 triumphos ?
 An quia Leucadio semper amata Deo ?
 Ipsane quod festa est , an quod facit
 omnia festa ?
 Quam tribuit terris, Pacis an ista nota est ?
 45 Utque viret semper laurus ; nec fronde
 caduca
 Carpitur ; aeternum sic habet illa decus ?
 Causa superpositae scripto testata coronae
 Servatos ciues indicat huius ope.
 Adhuc servatis vnum, Pater optime, ciuem ;
 50 Qui procul extremo pulsus in orbe iacet.
 In quo poenarum, quas se meruisse fatetur,
 Non facinus causam, sed suus error habet.
 Me

Me miserum, vereorque locum, veneror-
que potentem,

Et quatitur trepido littera nostra metu.

Adspicis ex sanguine chartam pallere colore? 55

Adspicis alternos intremuisse pedes?

Quandocunque, precor, nostro placata
parenti

Isdem sub dominis adspiciare domus.

Inde tenore pari gradibus sublimia celsis

Ducor ad intonsi candida templa Dei. 60

Signa peregrinis ubi sunt alterna columnis

Belides, et stricto barbarus ense pater:

Quaeque viri docto veteres cepere no-
uique

Pectore, lecturis inspicienda patent.

Quaerebam fratres, exceptis scilicet illis, 65

Quos suus optaret non genuisse parens.

Quaerentem frustra custos me sedibus illis

Praepositus sancto iussit abire loco.

Altera templa peto vicino iuncta theatro;

Haec quoque erant pedibus non aduen-
da meis. 70

Nec me, quae doctis patuerunt prima li-
bellis,

Atria Libertas tangere passa sua est.

In genus auctoris miseri fortuna redundat;

Et patimur nati, quam tulit ipse, fugam.

Forsitan et nobis olim minus asper, et illi 75
Eui-

Euietus longo tempore Caesar erit.
 Di, precor, atque adeo, neque enim
 mihi turba roganda est)

Caesar, ades voto, maxime Diue, meo.
 Interea, statio quoniam mihi publica
 clausa est;

30 Priuato liceat delituisse loco,
 Vos quoque, si fas est, confusa pudore
 repulsae

Sumite plebeiae carmina nostra manus.

ELEGIA II.

Ergo erat in fatis Scythiam quoque vi-
 sere nostris,

Quaeque Lycaonio terra sub axe iacet?
 Nec vos Pierides, nec stirps Latoïa vestro
 Docta sacerdoti turba tulistis opem?

5 Nec mihi, quod lusi vero sine crimine,
 prodest;

Quodque magis vita Musa iocosa mea est;
 Plurima sed pelago terraque pericula
 passum

Vstus ab adfido frigore Pontus habet.
 Quique fugax rerum, securaque in otia
 natus,

10 Mollis et impatiens ante laboris eram;
 Vltima nunc patior, nec me mare portubus
 orbum

Per-

Perdere, diuersae nec potuere viae.
Suffecitque malis animus. nam corpore
ab illo

Accepit vires; vixque ferenda tulit.
Dum tamen et ventis dubius iactabar et 15
vndis;

Fallebat curas aegraque corda labor.
Ut via finita est, et opus requieuit eundi;
Et poenae tellus est mihi tacta meae;
Nil nisi flere libet: nec nostro parcior imber
Lumine, de verna quam niue manat 20
aqua.

Roma domusque subit, desideriumque
locorum,

Quidquid et amissa restat in Vrbe mei.
Hei mihi, quod nostri toties pulsata sepulcri
Ianua, sed nullo tempore aperta fuit!
Cur ego tot gladios fugi, totiesque minata 25
Obruit infelix nulla procella caput?
Di, quos experior nimium constanter
iniquos,

Participes irae quos Deus vnus habet;
Exstimulate, precor, cessantia fata; mei-
que

Interitus clausas esse vetate fores. 30

ELEGIA III.

Haec mea, si casu miraris, epistola quare
 Alterius digitis scripta fit: aeger eram.
 Aeger in extremis ignoti partibus orbis;
 Incertusque meae pene salutis eram.
 5 Quid mihi nunc animi dira regione iacenti
 Inter Sauromatas esse Getasque putes?
 Non coelum patimur, nec aquis adfueui-
 mus istis:
 Terraque nescio quo non placet ipsa
 modo.
 Non domus apta fati: non hic cibus uti-
 lis aegro:
 10 Nullus, Apollinea qui leuet arte malum.
 Non qui soletur, non qui labentia tarde
 Tempora narrando fallat, amicus adest.
 Lassus in extremis iaceo populisque lo-
 cisque:
 Et subit adfecto nunc mihi, quicquid abest.
 15 Omnia cum subeant; vincis tamen omnia,
 coniux:
 Et plus in nostro pectore parte tenes.
 Te loquor abientem: vox te mea nomi-
 nat unam.
 Nulla venit sine te nox mihi, nulla dies.
 Quin etiam sic me dicunt aliena locutum,

Vt foret amenti nomen in ore tuum. 29
 Si iam deficiat suppresso lingua palato,
 Vix instillato restituenda mero ;
 Nunciet huc aliquis dominam venisse ; re-
 surgam :

Spesque tui nobis causa vigoris erit.
 Ergo ego sum vitae dubius ; tu forsitan 25
 illic

Iucundum nostri nescia tempus agis ?
 Non agis , adfirmo : liquet , o carissima,
 nobis ,

Tempus agi sine me non nisi triste tibi.
 Si tamen implevit mea fors , quos de-
 buit , annos ;

Et mihi viuendi tam cito finis adest ; 30
 Quantum erat , o magni , perituro par-
 cere , Diui ;

Vt saltem patria contumularer humo ?
 Vel poena in mortis tempus dilata fuisset :
 Vel praecepisset mors properata fugam.

Integer hanc potui nuper bene reddere 35
 lucem :

Exul vt occiderem , nunc mihi vita
 data est.

Tam procul ignotis igitur moriemur in
 oris ,

Et fient ipso tristitia fata loco ?
 Nec mea consueto languescunt corpora
 lecto ?

De-

40 Depostum nec me qui fleat, vllus erit?
Nec dominae lacrimis in nostra cadenti-
bus ora

Accedent animae tempora parua meae?
Nec mandata dabo? nec cum clamore
supremo

Labentes oculos condet amica manus?
45 Sed sine funeribus caput hoc, sine hono-
re sepulcri

Indeploratum barbara terra teget?
Ecquid, vt audieris, tota turbabere
mente;

Et feries pauida pectora fida manu?
Ecquid in has frustra tendens tua brachia
partes,

30 Clamabis miseri nomen inane viri?
Parce tamen lacerare genas; nec scinde
capillos.

Non tibi nunc primum, lux mea,
raptus ero.

Cum patriam amisi, tum me periisse putato.
Et prior et grauior mors fuit illa mihi.

55 Nunc, si forte potes, sed non potes,
optima coniux,

Finitis gaude tot mihi morte malis.

Quam potes, extenua forti mala corde
ferendo;

Ad quae iam pridem non rude pectus
habes.

Atque

Atque vtinam pereant animae cum cor-
pore nostrae,
Effugiatque auidos pars mihi nulla ro-60
gos!

Nam si morte carens vacuam volat altus
in auram

Spiritus, et Samii sunt rata dicta senis;
Inter Sarmaticas Romana vagabitur
vmbra!

Perque feros manes hospita semper erit.
Ossa tamen facito parua referantur in 65
vrna.

Sic ego non etiam mortuus exul ero.
Nec vetat hoc quisquam: fratrem The-
bana peremtum

Supposuit tumulo Rege vetante soror.
Atque ea cum foliis et amomi puluere
miscet:

Inque suburbano condita pone solo. 70
Quosque legat versus oculo properante
viator,

Grandibus in tumuli marmore caede
notis.

Hic ego qui iaceo tenerorum lusor
amorum,

Ingenio perii Naso poeta meo.

At tibi, qui transis, ne sit graue, quisquis 75
amasti,

Dicere, Nasonis molliter ossa cubent.

Quid. Trist.

F

Hoc

Hoc satis in titulo est, etenim maiora libelli
Et diuturna magis sunt monumenta mei.

Quos ego confido, quamuis nocuere, da-
tuos

80 Nomen et auctori tempora longa suo.

Tu tamen extincto feralia munera ferto;
Deque tuis lacrimis humida ferta dato.

Quamuis in cinerem corpus mutauerit
ignis,

Sentiet officium moesta fauilla piium.

85 Scribere plura libet: sed vox mihi festiva
loquendo,

Dictandi vires, siccaque lingua negat.

Accipe supremo dictum mihi forsitan ore,
Quod tibi qui mittit, non habet
ipse, Vale.

ELEGIA IV.

O mihi care quidem semper, sed tem-
pore duro

Cognite, res postquam procubere meae;

Vsibus edocto si quidquam credis amico;

Viue tibi, et longe nomina magna fuge.

5 Viue tibi, quantumque potes, praelu-
stria vita.

Saeuum praelustri fulmen ab arce venit.

Nam quamquam soli possunt prodesse po-
tentes;

Non profit potius, si quis obesse potest.

Effugit

Effugit hibernas demissa antenna procellas,
 Lataque plus paruis vela timoris habent. 10
 Adspicis, vt summa cortex leuis innatet
 vnda,

Cum graue nexa simul retia mergat onus.
 Haec ego si monitor monitus prius ipse
 fuisset,

In qua debueram forsitan Vrbe forem.
 Dum tecum vixi, dum me leuis aura fe- 15
 rebat,

Haec mea per placidas cymba eucurrit
 aquas.

Qui cadit in plano (vix hoc tamen euenit
 ipsum)

Sic cadit, vt tacta surgere possit humo :
 At miser Elpenor recto delapsus ab alto,
 Occurrit Regi debilis umbra iuo. 20

Quid fuit, vt tutas agitaret Daedalus alas ;
 Icarus immensas in nomine signet aquas ?

Nempe quod hic alte, demissius ille volabat.

Nam pennas ambo nonne habuere suas ?
 Crede mihi ; bene qui latuit, bene vi- 25
 xit, et intra

Fortunam debet quisque manere suam.
 Non foret Eumedes orbis, si filius eius
 Stultus Achilleos non adamasset equos.
 Nec natum in flamma vidisset, in arbore
 natas, 30

Cepisset genitor si Phaethonta Merops.

Tu quoque formida nimium sublimia
semper;

Propositique memor contrahe vela tui.
Nam pede inoffenso spatium decurrere
vitae

Dignus es; et fato candidiore frui,
35 Quae pro te vt voueam, mihi pietate me-
reris;

Haesuraque mihi tempus in omne fide.
Vidi ego te tali vultu mea fata gementem,
Qualem credibile est ore fuisse meo.
Nostra tuas vidi lacrimas super ora ca-
dentes;

40 Tempore quas vno, fidaque verba, bibi.
Nunc quoque submotum studio defendis
amicum;

Et mala vix vlla parte leuanda leuas.
Viue sine inuidia, mollesque inglorius
annos

Exige: amicitias et tibi iunge pares.
45 Nasonisque tui, quod adhuc non exulat
vnum,

Nomen ama. Scythicus cetera Pontus
habet.

Proxima sideribus tellus Erymanthidos
Vrsae

Me tenet; adstricto terra perusta gelu.
Bosphoros et Tanais superant, Scythicae-
que paludes;

Vix.

Vixque fatis noti nomina pauca loci. 50

Viterius nihil est, nisi non habitabile frigus.

Heu quam vicina est vltima terra mihi!

At longe patria est, longe carissima coniux;

Quicquid et hæc nobis post duo dulce
fuit.

Sic tamen hæc absunt; vt, quæ contin- 55
gere non est

Corpore, sint animo cuncta videnda meo.

Ante oculos errant domus, vrbs et for-
ma locorum;

Succeduntque suis singula facta locis.

Coniugis ante oculos, sicut præsentis,
imago est.

Illam meos catus ingrauat, illa leuat. 60

Ingrauat hoc, quod abest; leuat hoc, quod
præstat amorem:

Impositumque sibi firma tuetur onus.

Vos quoque pectoribus nostris haeretis,
amici;

Dicere quos cupio nomine quemque suo.

Sed timor officium cautus compercit; et 65
ipsum

In nostro poni carmine nolle puto.

Ante volebatis; gratique erat instar ho-
noris,

Versibus in nostris nomina vestra legi.

Quod quoniam est anceps; intra mea pe-
ctora quemque

70 Adloquar : et nulli causa timoris ero,
 Nec meus indicio latitantes versus amicos
 Protrahet, occulte si quis amauit, amet.
 Scite tamen, quamuis longa regione re-
 motus

Absum, vos animo semper adesse meo.
 75 Et, quam quisque potest, aliqua mala
 nostra leuate;

Fidam proiecto neue negate manum.
 Prospera sic vobis maneat Fortuna; nec
 vnquam

Contacti simili forte rogetis opem.

ELEGIA V.

Vfus amicitiae tecum mihi paruus, vt
 illam

Non aegre posses dissimulare, fuit:

Ni me complexus vinclis propioribus esses;
 Naue mea vento forsitan eunte suo.

5 Vt cecidi, cunctique metu fugere ruinae,
 Versaque amicitiae terga dedere meae;
 Ausus es igne Iouis percussum tangere
 corpus,

Et deploratae limen adire domus.

Idque recens praestas, nec longo cogni-
 tus vsu,

10 Quod veterum misero vix duo tresue
 mihi.

Vi.

Vidi ego confusos vultus, visusque notaui :

Osque madens fletu, pallidiusque meo :
Et lacrimas cernens in singula verba cadentes ,

Ore meo lacrimas, auribus illa bibi :
Brachisque accepi moesto pendentia collo, 15
Et singultatis oscula mixta fonis.

Sum quoque, Care, tuis defensus viribus absens :

Scis Carum veri nominis esse loco.

Multaque praeterea manifesti signa fauoris
Pectoribus teneo non abitura meis. 20

Di tibi posse tuos tribuant defendere semper,

Quos in materia prosperiore iuues.
Si tamen interea, quid in his ego perditus oris,

(Quod te credibile est quaerere) quaeris agam?

Spe trahor exigua (quam tu mihi demere 25
noli)

Tristitia leniri numina posse Dei.

Seu temere exspecto, siue id contingere fas est ;

Tu mihi, quod cupio, fas (precor) esse proba.

Quaeque tibi linguae est facundia, confer in illud,

- 30 Ut doceas votum posse valere meum.
 Quo quis enim maior, magis est placabilis irae;
 Et faciles motus mens generosa capit.
 Corpora magnanimo tatis est prostrasse leoni:
 Pugna suum finem, cum iacet hostis, habet.
- 35 At lupus, et turpes instant morientibus urfi;
 Et quaecunque minor nobilitate fera est.
 Maius apud Troiam forti quid habemus Achille?
 Dardanii lacrimas non tulit ille senis.
 Quae ducis Emathii fuerit clementia, Porus,
 40 Praeclarique docent funeris exsequiae.
 Neue hominum referam flexas ad mitius iras;
 Iunonis gener est, qui prius hostis erat.
 Denique non possum nullam sperare salutem,
 Cum poenae non sit causa cruenta meae.
 45 Non mihi quaerenti pessundare cuncta, petikum
 Caesareum caput est, quod caput orbis erat.
 Non aliquid dixi, violentaque lingua locuta est;
 Lapsaque sunt nimio verba profana mero.
 In-

Inficia quod crimen viderunt lumina,
 plector:
 Peccatumque oculos est habuisse meum. 50
 Non equidem totam possum defendere
 culpam:
 Sed partem nostri criminis error habet.
 Spes igitur superest, facturum, vt mol-
 liat ipse
 Mutati poenam conditione loci.
 Hunc vtinam nitidi Solis praenuntius or- 55
 tum
 Adferat admisso Lucifer albus equo.

ELEGIA VI.

Foedus amicitiae nec vis, carissime, ne-
 strae,
 Nec, si forte velis, dissimulare potes.
 Donec enim licuit, nec te mihi carior alter,
 Nec tibi me tota iunctior Vrbe fuit.
 Isque erat vsque adeo populo testatus, vt 5
 esset
 Pene magis quam tu, quamque ego,
 notus amor.
 Quique erat in caris animi tibi candor
 amicis,
 Cognitus est illi, quem colis ipse, viro.
 Nil ita celabas, vt non ego conscius
 essem; 10
 Pe-

Et quaecunque adeo possunt adferre pu-
dorem,

Illam tegi caeca condita nocte decet.

Nil igitur referam, nisi me peccasse; sed
illo

Praemia peccato nulla petita mihi:

Stultitiamque meum crimen debere vo- 35
cari;

Nomina si facto reddere vera velis.

Quae si non ita sunt; alium, quo lon-
gius absim,

Quaere, suburbana haec sit mihi terra,
locum.

ELEGIA VII.

Vade salutatum subito perarata Perillam
Littera, sermonis fida ministra mei.

Aut illam inuenies dulci cum matre seden-
tem,

Aut inter libros Pieridasque suas.

Quidquid aget, cum te scierit venisse, 5
relinquet:

Nec mora; quid venias, quidue requi-
ret, agam.

Viueret me dices; sed sic, ut viueret nolim:

Nec mala tam longa nostra leuata mora.

Et tamen ad Musas, quamuis nocuere,
reuertere;

Apta-

10 Aptaque in alternos cogere verba pe-
des.

Tu quoque, dic, studiis communibus
ecquid inhaeres,

Doctaque non patrio carmina more canis?
Nam tibi cum Fatis mores Natura pudicos,
Et raras dotes ingeniumque dedit.

15 Hoc ego Pegafidas deduxi primus ad
vndas,

Ne male fecundae vena periret aquae.
Primus iam adspexi teneris in virginis annis:
Utque patet, venae duxque comesque
fui.

Ergo, si remanent ignes tibi pectoris idem,
20 Sola tuum vates Lesbia vincet opus.
Sed vereor, ne te mea nunc Fortuna re-
tardet;

Postque meos casus sit tibi pectus iners.
Dum licuit, tua saepe mihi, tibi nostra,
legebam:

Saepe tui iudex; saepe magister eram.
25 Aut ego praebebam factis modo versibus
aures;

Aut, vbi cessaras, causa ruboris eram.
Forſitan exemplo, quia me laesere libelli,
Tu quoque sis poenae fata secuta meae.
Pone, Perilla, metum. tantummodo femi-
na non fit

30 Deuia, nec scriptis discat amare tuis.
Ergo

Dumque suis vitrix omnem de montibus
orbem

Prospiciet domitum Martia Roma, legar.
Tu quoque, quam studii maneat felicior
vſus,

Effuge venturos, qua potes vsque, rogos.

ELEGIA VIII.

Nunc ego Triptolemi cuperem conscen-
dere currus,

Misit in ignotam qui rude semen hu-
mum :

Nunc ego Medae vellem frênare dracones,
Quos habuit fugiens arce, Corinthe, tua :

5 Nunc ego iactandas optarem fumere pen-
nas,

Siue tuas, Perſeu; Daedale, ſiue tuas :

Vt tenera noſtris cedente volatibus aura
Adſpicerem patriae dulce repente ſolum:

Deſertaeque domus vultum, memoresque
ſodales,

10 Caraque praecipue coniugis ora mihi.

Stulte, quid, o fruſtra votis puerilibus
optas,

Quae non vlla tibi fertque, feretque
dies?

Si ſemel optandum eſt; Auguſtum numen
adora:

Et quem ſenſiſti, rite precare Deum.

Ille

Ille tibi pennasque potest currusque vo- 15
lucres

Tradere, det reditum; protinus ales eris.

Si precer haec, (neque enim possim maio-
ra precari)

Ne mea sint timeo vota modesta parum,
 Forsitan hoc olim, cum se fatiauerit ira,

Tum quoque sollicita mente rogandus 20
erit.

Quod minus interea est, instar mihi mu-
neris ampli,

Ex his me iubeat quolibet ire locis.

Nec coelum, nec aquae faciunt, nec ter-
ra, nec aurae;

Et mihi perpetuus corpora languor
habet.

Seu vitiant artus aegrae contagia mentis; 25

Siue mei causa est in regione mali:

Vt tetigi Pontum, vexant insomnia; vixque

Ossa tegit macies; nec iuuat ora cibus.

Quique per autumnum percussis frigore
primo

Est color in foliis, quae noua laesit 30
hiems;

Is mea membra tenet, nec viribus adleuor
vllis;

Et nunquam queruli causa doloris abest.

Nec melius valeo, quam corpore, men-
te; sed aegra est

Vtra-

Dicitur his remos adplicuisse vadis, 10
 Quem procul vt vidit tumulo speculator
 ab alto;

Hospes, ait, nosco, Colchide, vela,
 venit.

Dum trepidant Minyae, dum soluitur
 aggere funis,

Dum sequitur celeres ancora tracta
 manus:

Conscia percussit meritorum pectora Col- 15
 chis,

Ausa atque ausura multa nefanda manu.
 Et, quamquam superest ingens audacia
 menti,

Pallor in attonito virginis ore sedet.

Ergo vbi prospexit venientia vela; Te-
 nemur,

Et pater est aliqua fraude morandus, 20
 ait.

Dum quid agat quaerit, dum versat in
 omnia vultus;

Ad fratrem casu lumina flexa tulit.

Cuius vt oblata est praesentia; Vincimus,
 inquit,

Hic mihi morte sua causa salutis erit.

Protinus ignari, nec quidquam tale ti- 25
 mentis

Innocuum rigido perforat ense latus.

Ouid. Trist.

G

At-

Atque ita diuellit, diuulsaque membra
 per agros
 Dissipat, in multis inuenienda locis.
 Neu pater ignoret, scopulo proponit in
 alto

30 Pallentesque manus, sanguineumque
 caput.

Vt genitor luctuque nouo tardetur, et artus
 Dum legit extinctos, triste moretur iter,
 Inde Tomis dictus locus hic; quia fertur
 in illo

Membra soror fratris consecuisse tui.

ELEGIA X.

Si quis adhuc istic meminit Nasonis
 Et superest sine me nomen in Vrbe meum;
 Suppositum stellis nunquam tangentibus
 aequor

Me sciat in media viuere barbarie.

5 Sauromatae cingunt fera gens, Bessique,
 Getaeque:

Quam non ingenio nomina digna meo!
 Dum tamen aura tepet; medio defendi-
 mur Istro.

Ille suis liquidus bella repellit aquis.
 At cum tristis hiems squallentia protulit
 ora,

Terra-

Terraque marmoreo candida facta gelu 10
est:

(Dum patet et Boreas et nix iniecta sub
Arcto;

Tum liquet, has gentes axe tremente
premi.)

Nix iacet; et iactam nec Sol pluuiæ
resoluunt:

Indurat Boreas, perpetuamque facit.

Ergo, vbi deliuit nondum prior, alta 15
ra venit;

Et solet in multis bima manere locis.

Tantaque commoti vis est Aquilonis, vt
altas

Aequet humo turres, tecta que rapta ferat.

Pellibus et fuis arcent male frigora brac-
cis:

Oraque de toto corpore sola patent. 20

Sæpe sonant moti glacie pendente capilli,

Et nitet inducto candida barba gelu:

Vdaque consistunt formam seruantia testæ
Vina: nec hausta meri, sed data frustra

bibunt.

Quid loquar, vt vincti concresecant fri- 25
gore riui,

Deque lacu fragiles effodiantur aquae?

Ipse, papyrifero qui non angustior amne,

Miscetur vasto multa per ora freto,

- Caeruleos ventis latices durantibus, Ister
 30 Congelat, et tectis in mare serpit aquis.
 Quaque rates ierant, pedibus nunc itur;
 et vndas
 Frigore concretas vngula pulsat equi.
 Perque novos pontes subter labentibus
 vndis
 Ducunt Sarmatici barbara plaustra boues.
 35 Vix equidem credar: sed cum sint prae-
 mia falsi
 Nulla, ratam testis debet habere fidem.
 Vidimus ingentem glacie consistere Pon-
 tum,
 Lubricaque immotas testa premebat
 aquas.
 Nec vidisse, fat est, durum calcauimus ae-
 quor:
 40 Vndaque non vdo sub pede summa fuit.
 Si tibi tale fretum quondam, Leandre,
 fuisset,
 Non foret angustae mors tua crimen
 aquae.
 Tum neque se pandi possunt Delphines in
 auras,
 Tollere: conantes dura coërcet hiems.
 45 Et quamuis Boreas iactatis infonet alis,
 Fluctus in obfesso gurgite nullus erit.
 Inclutaeque gelu stabunt, vt marmore,
 puppes:
 Nec

Nec poterit rigidas findere remus aquas.
Vidimus in glacie pisces haerere ligatos,
Et pars ex illis tum quoque viua fuit. 50

Siue igitur nimii Boreae vis faena marinas,
Siue redandatas flumine cogit aquas ;
Protinus, aequato ficcis Aquilonibusistro,
Inuehitur celeri barbarus hostis equo :
Hostis equo pollens longeque volante sa- 55
gitta

Vicinam late depopulatur humum.
Diffugiunt alii ; nullisque tuentibus agros,
Incustoditae diripiuntur opes.

Ruris opes paruae, pecus, et stridentia
plaustra ;

Et quas diuitias incola pauper habet. 60
Pars agitur vincis post tergum capta la-
certis ;

Respiciens frustra rura Laremque suum.

Pars cadit hamatis misere confixa sagittis ;

Nam volucris ferro tinctile virus inest.
Quae nequeunt secum ferre aut abduce- 65
re, perdunt :

Et cremat insontes hostica flamma casas.

Tum quoque, cum pax est, trepidant
formidine belli ;

Nec quisquam presso vomere sulcat
humum.

Aut videt, aut metuit locus hic, quem
non videt, hostem.

Cessat iners rigido terra relicta situ.
Non hic pampinea dulcis latet vva sub
vmbra :

Nec cumulant altos feruida musta lacus,
Poma negat regio : nec haberet Acontius,
in quo

Scriberet hic dominae verba legenda tuae.
75 Adspiceres nudos sine fronde , sine arbo-
re campos.

Heu loca felici non adeunda viro !
Ergo, tam late pateat cum maximus orbis,
Haec est in poenam terra reperta meam?

ELEGIA XI.

Si quis es , insultes qui casibus , impro-
be, nostris,

Meque reum, demto sine, cruentus agas;
Natus es e scopulis, nutritus lacte ferino :

Et dicam filices pectus habere tuum.

5 Quis gradus vltior , quo se tua porri-
gat ira,

Restat ? quidue meis cernis abesse malis?
Barbara me tellus, et inhospita littora Ponti,
Cumque suo Borea Maenalis vrfa videt.

Nulla mihi cum gente fera commercia
linguae;

10 Omnia solliciti sunt loca plena metus.
Vtque fugax avidis ceruus deprensus ab
vrfis ,
Cincta-

Cinctaue montanis vt pauet agna lupis;
Sic ego belligeris a gentibus vndique
septus

Terreor, hoste meum pene premente
latus.

Vtque sit exiguum poenae, quod con- 15
iuge cara,

Quod patria careo, pignoribusque meis:
Vt mala nulla feram, nisi nudam Caesa-
ris iram;

Nuda parum nobis Caesaris ira mali est?
Et tamen est aliquis, qui vulnera cruda
retractet;

Soluat et in mores ora diserta meos. 20
In causa facili cuius licet esse disertus;

Et minimae vires frangere quassa valent.
Subruere est arces et stantia moenia virtus:
Quamlibet ignaui praecipitata ruunt.

Non sum ego, quod fueram, quid inanem 25
proteris vmbra?

Quid cinerem saxi bustaque nostra pre-
mis?

Hector erat tunc, cum bello certabat;
at idem

Vinctus ad Haemonios, non erat He-
ctor, equos.

Me quoque, quem noras olim, non esse
memento:

Ex illo superant haec simulacra viro. 30

- Quid simulacra, ferox, dictis incessis
 amaris?
 Parce, precor, manes sollicitare meos.
 Omnia vera puta mea crimina: nil sit in
 illis,
 Quod magis errorem, quam scelus, esse
 putes.
- 35 Pendimus en profugi (satis tua pectora)
 poenas,
 Exilioque graues, exilique loco.
 Carnifici fortuna potest mea flenda videri:
 Te tamen est vno iudice moesta parum.
 Saeuior es tristi Bufiride: saeuior illo,
 40 Qui falsum lento torruit igne bouem:
 Quique bouem Siculo fertur donasse ty-
 ranno,
 Et dictis artes conciliasse suas.
 Munere in hoc, Rex, est vsus, sed ima-
 gine maior:
 Nec sola est operis forma probanda mei.
- 45 Adspicis a dextra latus hoc adapertile
 tauri?
 Huc tibi, quem perdes, conijciendus erit.
 Protinus inclusum lentis carbonibus ure.
 Mugiet, et veri vox erit illa bouis.
 Pro quibus inuentis vt munus munere
 penses,
 50 Da, precor, ingenio praemia digna meo.
 Dixerat:

Dixerat : at Phalaris, poenas mirande re-
pctor ,

Ipse tuum praesens imbuere, dixit, opus.
Nec mora ; monstratis crudeliter ignibus
vltus

Exhibuit querulos ore gemente sonos.
Quid mihi cum Siculis inter Scythiam- 55
que Getasque ?

Ad te, quisquis is es, nostra querela redit.
Vtque sitim nostro possis explere cruore :
Quantaque vis, avido gaudia corde feras,
Tot mala sum fugiens tellure, tot aequore
passus ,

Te quoque vt auditis posse dolere pu- 60
tem.

Crede mihi, si sit nobis collatus Vlyxes,
Neptuni minor est, quam Iouis ira fuit.

Ergo quicumque es, rescindere vulnera
noli ;

Deque graui duras vlcere tolle manus ;
Vtque meae famam tenuent obliuia 65
culpaе ,

Fata cicatricem ducere nostra sine.
Humanaeque memor sortis, quae tollit
eosdem,

Et premit ; incertas ipse verere vices.
Et quoniam, fieri quod nunquam posse
putaui ,

Est tibi de tebus maxima cura meis ; 70
Non

Non est, quod timeas. Fortuna miserrima
nostra est;

Omne trahit secum Caesaris ira malum,
Quod magis ut liqueat, neue hoc tibi fin-
gere credar;

Ipse velim poenas experiare meas.

ELEGIA XII.

Frigora iam Zephyri minuunt, annoque
peracto

Longior antiquis visa Maeotis hiems :
Impositamque sibi qui non bene pertulit
Hellen,

Tempora nocturnis aequa diurna facit,
5 Iam violam puerique legunt hilaresque
puellae;

Rustica quam nullo terra ferente gerit,
Prataque pubescunt variorum flore co-
lorum,

Indocilique loquax gutture vernat avis.
Utque malae crimen matris deponat hi-
rundo,

10 Sub trabibus cunas paruaque tecta facit.
Herbaque, quae latuit Cerealibus obruta
fulcis,

Exserit e repida molle cacumen humo.
Quoque loco est vitis, de palmite gemma
mouetur :

Nam procul a Getico litore vitis abest.

Quo-

Quoque loco est arbor, turgescit in ar- 15
bore ramus :

Nam procul a Geticis finibus arbor abest.

Ora nunc istic : iunctisque ex ordine ludis

Cedunt verbosi garrula bella fori.

Vfus equi nunc est, leuibus nunc luditur
armis :

Nunc pila ; nunc celeri voluitur orbe
trochus,

Nunc, vbi perfusa est oleo labente iuuen- 20
tus,

Defessos artus Virgine tinguit aqua.

Scena viget, studiisque fauor distantibus
ardet :

Proque tribus resonant terna Theatra
Foris.

O quater, et quoties non est numerare, 25
beatum,

Non interdicta cui licet Vrbe frui !

At mihi sentitur nix verno sole soluta,

Quaeque lacu duro vix fodiantur aquae.

Nec mare concrefcit glacie : nec, vt an-
te, per Istrum 30

Stridula Sauromates plaustra bubuleus
agit.

Incipient aliquae tamen huc adnare ca-
rinae,

Hospitaque in Ponti littore puppis erit ;

Sedulius occurram nautae : dictaque salute,

Quid

- Quid veniat, quaeram, quisue, qui-
 busue locis.
 35 Ille quidem, miram, ni de regione pro-
 pinqua
 Non nisi vicinas tutus ararit aquas.
 Rarus ab Italia tantum mare nauita transit:
 Littora rarus in haec portubus orba
 venit.
 Siue tamen Graia scierit, siue ille Latina
 40 Voce loqui, certe gratior huius erit.
 Fas quoque ab ore freti longaeque Pro-
 pontidos vndis
 Hue aliquem certo vela dedisse Noto.
 Quisquis is est, memori rumorem voce
 referre,
 Et fieri famae parsque gradusque potest.
 45 Is, precor, auditos possit narrare triumphos
 Caesaris, et Latio reddita vota Ioui:
 Teque rebellatrix tandem Germania magni
 Triste caput pedibus supposituisse Ducis.
 Haec mihi qui referet, quae non vidisse
 dolebo,
 50 Ille meae domui protinus hospes erit.
 Hei mihi! iamne domus Scythico Naso-
 nis in orbe?
 Iamque suum mihi dat pro Lare poena
 locum?

Di faciant, Caesar non hic penetrabile do-
mumque,
Hospitium poenae sed velit esse meae.

ELEGIA XIII.

Ecce superuacuis (quid enim fuit vtile
gigni?)

Ad sua natalis tempora noster adest.

Dure, quid ad miseros veniebas exulis
annos?

Debueras illis imposuisse modum.

Si tibi cura mei, vel si pudor vllus inesset, 5

Non vltra patriam me sequerere meam.

Quoque loco primum tibi sum male cogni-
tus infans,

Illo tentasses vltimus esse mihi.

Iamque relinquenda (quod idem fecere
sodales)

Tu quoque dixisses tristis in Vrbe Vale. 10

Quid tibi cum Ponto? num te quoque
Caesaris ira

Extremam gelidi misit in orbis humum?

Scilicet expectes solidi tibi moris ho-
norem,

Pendeat ex humeris vestis vt alba meis?

Fumida cingatur florentibus aia coronis? 15

Micaque solempni thuris in igne sonet?

Liba-

Libaque dem pro me genitale notantia
tempus?

Concipiamque bonas ore fauente preces?
Non ita sum positus : nec sunt ea tempo-
ra nobis ,

20. Aduentum possim laetus ut esse tuo.
Funeris ara mihi ferali cincta cupressu
Conuenit, et structis flamma parata rogis.
Nec dare thura libet nihil exorantia Deos:
In tantis subeunt nec bona verba malis.
25 Si tamen est aliquid nobis hac luce peten-
dum ;
In loca ne redeas amplius ista , precor :
Dum me terrarum pars pene nouissima
Pontus ,
Euxini falso nomine dictus , habet.

ELEGIA XIV.

- 01 Cultor , et antistes doctorum sancte vi-
rorum ,
Qui facis ingenio semper amice meo ;
Ecquid , ut incolamem quondam celebra-
re solebas ,
Nunc quoque , ne videar totus abesse ,
caues ?
23 Suscipis exceptis ecquid mea carmina
solis
Artibus , artifice quae nocuere suo ?

Immo

Immo ita fac, vatum, quaeso, studiose
nouorum:

Quaque potes, retine corpus in Vrbe
meum,

Est fuga dicta mihi, non est fuga dicta li-
bellis,

Qui domini poenam non meruere sui. 10

Saepe per extremas profugus pater exu-
lat oras;

Vrbe tamen natis exulis esse licet.

Palladis exemplo, de me sine matre creata

Carmina sunt, stirps haec progeniesque
mea, est.

Hanc tibi commendo: quae quo magis 15
orba parente,

Hoc tibi tutori sarcina maior erit.

Tres mihi sunt nati contagia nostra secuti:

Cetera fac curae sit tibi turba palam.

Sunt quoque mutatae ter quinque volu-
mina formae,

Carmina de domini funere rapta sui. 20

Illud opus potuit, si non prius ipse
perissem,

Certius a summa nomen habere manu.

Nunc incorrectum populi peruenit in ora:

In populi quidquam si tamen ore meum
est.

Hoc quoque nescio quid nostris adpone 25
libellis,

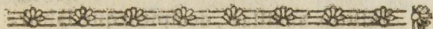
Diuerto

- Diuerso missum quod tibi ab orbe venit.
 Quod quicumque leget, (si quis leget)
 aestimet ante,
 Compositum quo sit tempore, quoque
 loco.
 Aequus erit scriptis, quorum cognouerit
 esse
 30 Exilium tempus, barbariemque locum,
 Inque tot aduersis carmen mirabitur vllum
 Ducere me tristi sustinuisse manu.
 Ingenium fregere meum mala: cuius et ante
 Fons infecundus paruaque vena fuit.
 35 Sed quaecumque fuit, nullo exercente re-
 fugit,
 Et longo periit arida facta situ.
 Non hic librorum, per quos inuiter,
 alarque,
 Copia. pro libris arcus et arma sonant.
 Nullus in hac terra, recitem si carmina,
 cuius
 40 Intellecturis auribus vtar, adest.
 Nec, quo secedam, locus est. custodia muri
 Submouet infestos clausaque porta Getas.
 Saepe aliquod verbum quaero, nomen-
 que locumque:
 Nec quisquam est, a quo certior esse
 queam.
 45 Dicere saepe aliquid conanti (turpe fa-
 teri)
 Verba

Verba mihi defunt; dedidicique loqui.
Threicio Scythicoque fere circumsonor
ore;

Et videor Geticis scribere posse modis.
Crede mihi; timeo, ne sint immixta Latinis,
Inque meis scriptis Pontica verba legas. 60
Qualemcunque igitur venia dignare li-
bellum:

Sortis et excusa conditione meae.

P. OVIDII

NASONIS

TRISTIVM

LIBER QVARTVS

ELEGIA I.

Si qua meis fuerint, vt erunt, vitiosa,
libellis;

Excusata suo tempore, lector, habe.

Exul eram; requiesque mihi, non fama,
petita est:

Mens intenta fuis ne foret vsque malis.

Hoc est, cur cantet vinctus quoque com- 5
pede fossor,

Ouid. Trist.

H

Indo-

- Indocili numero cum graue mollit opus :
 Cantet et innitens limosae pronus arenae,
 Aduerso tardam qui trahit amne ratem.
 Quique terens pariter lentos ad pectora
 remos ,
- 10 In numerum pulsa brachia versat aqua.
 Fessus vt incubuit baculo, saxoue reledit
 Pastor ; arundineo carmine mulcet oues,
 Cantantis pariter , pariter data pensa tra-
 hentis
- Fallitur ancillae, decipiturque labor.
 15 Fertur et abducta Lyrnesside tristis Achil-
 les
- Haemonia curas attenuasse lyra.
 Cum traheret filuas Orpheus et dura ca-
 nendo
 Saxa, bis amissa coniuge moestus erat.
 Me quoque Musa leuat Ponti loca iussa
 petentem.
- 20 Sola comes nostrae perstitit illa fugae.
 Sola nec insidias hominum nec militis
 ensen,
 Nec mare, nec ventos, barbariemi-
 que timet.
- Scit quoque, cum perii, quis me dece-
 perit error ;
 Et culpam in facto, non scelus, esse meo.
- 25 Scilicet hoc ipso nunc aequa, quod ob-
 fuit ante,
 Cum

Cum mecum iuncti criminis acta rea est.
Non equidem vellem, quoniam nocitura
fuerunt,

Pieridum sacris imposuisse manum.
Sed nunc quid faciam? vis me tenet ipsa
fororum:

Et carmen demens carmine laesus amo. 30

Sic noua Dulichio lotos gustata palato,

Illo, quo nocuit, grata sapore fuit.

Sentit amans sua damna fere; tamen haec
ret in illis:

Materiam culpae persequiturque suae.

Nos quoque delectant, quamuis nocuere, 35
libelli;

Quodque mihi telum vulnera fecit, amo.

Forsthan hoc studium possit furor esse
videri:

Sed quiddam furor hic vtilitatis habet.

Semper in obtutu mentem vetat esse ma-
lorum;

Praesentis casus immemoremque facit. 40

Utque suum Bacchis non sentit auctia vul-
nus,

Dum stupet Edonis exululata iugis;

Sic, vbi mota calent viridi mea pectora
thyrso;

Altior humano spiritus illè malo est.

Ille nec exilium, Scythici nec littora 45
pontis,

Vtque nec infidias, capitisque pericula 65
narrem,

Vera quidem, vera sed grauiora fide.

Viuere quam miserum est inter Bessosque
Getasque

Illi, qui populi temper in ore fuit!
Quam miserum, porta vitam muroque
tueri,

Vixque sui tutum viribus esse loci! 70

Aspera militiae iuuenis certamina fugi,

Nec nisi lusura mouimus arma manu.

Nunc tenior gladioque latus scutoque fi-
nistram

Canitiem galeae subiicioque meam.

Nam dedit e specula custos vbi signa tu-
multus;

Induimur trepida protinus arma manu. 75

Hostis, habens arcus imbutaque tela ve-
neno,

Saeuus anhelanti moenia lustrat equo.

Vtque rapax pecudem, quae se non texit
ouili,

Per fata, per siluas, fertque trahitque
lupus,

Sic, si quem nondum portarum sepe re- 80
ceptum

Barbarus in campis repperit hostis, agit.

- Aut sequitur captus , coniectaque vincu-
 la collo
 Accipit ; aut telo virus habente cadit.
- 85 Hic ego sollicitae laceo nouus incola
 fedis.
 Heu nimium fati tempora longa mei !
 Et tamen ad numeros antiquaque sacra
 reuerti
 Sustinet in tantis hospita Musa malis.
 Sed neque , cui recitem , quisquam est ,
 mea carmina ; nec qui
- 90 Auribus accipiat verba Latina suis.
 Ipse mihi (quid enim faciam ?) scribo-
 que legoque :
 Tutaque iudicio littera nostra suo est.
 Saepe tamen dixi , Cur nunc haec cura
 laborat ?
 An mea Sauromatae scripta Getaeque
 legent ?
- 95 Saepe etiam lacrimae me sunt scribente
 profusae ,
 Humidaque est fletu littera facta meo.
 Corque vetusta meum tanquam noua vul-
 nera sentit ;
 Inque sinum moestae labitur imber
 aquae.
 Cum vice mutata quid sim , fuerimque ,
 recordor ,
- 100 Et tulerit quo me casus , et vnde subit ;
 Saepe

Et pariter matres, et quae sine crimine
castos

Perpetua feruant virginitate focos.

15 Plebs pia, cumque pia laetentur Plebe
Senatus:

Paruaque cuius eram pars ego nuper,
Eques.

Nos, procul expulsos communia gaudia
fallunt:

Famaque tam longe non nisi parua venit.
Ergo omnis poterit populus spectare tri-
umphos;

20 Cumque ducum titulis oppida capta
leget:

Vinclaque captiua Reges ceruice gerentes
Ante coronatos ire videbit equos:

Et cernet vultus aliis pro tempore verfos,
Terribiles aliis, immemoresque sui.

25 Quorum pars causas, et res, et nomina
quaeret:

Pars referet, quamuis nouerit ipsa parum:
Is, qui Sidonio fulget sublimis in ostro,

Dux fuerat belli: proximus ille duci.

Hic, qui nunc in humo lumen miserabile
figit,

30 Non isto vultu, cum tulit arma, fuit.
Ille ferox, oculis et adhuc hostilibus ar-
dens,

Hortator pugnae consiliumque fuit.

Perfi-

Perfidus hic nostros inclusit fraude lo-
 corum,
 Squallida promissis qui tegit ora comis.
 Illo, qui sequitur, dicunt mactata ministro 35
 Saepe recusanti corpora capta Deo.
 Hic lacus, hi montes, haec tot castella,
 tot annes,
 Plena ferae caedis, plena cruoris erant.
 Drusus in his quondam meruit cognomina
 terris,
 Quae bona progenies digna parente fuit. 40
 Cornibus hic fractis viridi male tectus ab
 vluva,
 Decolor ipse suo sanguine Rhenus erit.
 Crinibus en etiam fertur Germania passis,
 Et Ducis inuicti sub pede moesta sedet,
 Collaque Romanae praebens animosa se- 45
 curi
 Vincula fert illa, qua tulit arma, manu.
 Hos super in curru, Caesar, victore veheris
 Purpureus populi rite per ora tui:
 Quaque ibis, manibus circumplaudere 50
 tuorum;
 Vndique iactato flore tegente vias. 50
 Tempora Phoebea lauro cingetur; loque,
 Miles, Io, magna voce, Triumphe, canet.
 Ipse sono plausuque simul fremituque ca-
 nentum
 Quadriugos cernes saepe resistere equos.
 H 5 Inde

Inde petes arcem, delubra fauentia votis,
Et dabitur merito laurea vota Ioui.

Haec ego submotus, qua possum, mente
videbo :

Erepti nobis ius habet illa loci.

Illam per immensas spatietur libera terras :

60 In coelum celeri peruenit illa fuga.

Illam meos oculos mediam deducit in Urbem:

Immunes tanti nec finit esse boni.

Inuenietque viam, qua currus spectet
eburnos.

Sic certe in patria per breue tempus
ero.

65 Vera tamen populus capiet spectacula felix;
Laetaque erit praefens cum Duce turba
suo.

At mihi fingenti tantum longeque remoto

Auribus hic fructus percipiendus erit.

Atque procul Latio diuersum missus in
orbem

70 Qui narret cupido, vix erit, ista mihi.

Is quoque iam serum referet veteremque
triumphum:

Quo tamen audiero tempore, lactus ero,

Illam dies veniet, mea qua lugubria ponam;

Causaque priuata publica maior erit.

ELEGIA III.

Magna minorque ferae ; quarum regis
 altera Graias,

Altera Sidonias, vtraque sicca, rates :

Omnia cum summo positae videatis in axe,

Et maris occiduas non subeatis aquas,

Aetheriamque suis cingens amplexibus
 arcem,

Vester ab intacta circulus exstet humo.

Adspicite illa , precor , quae non bene
 moenia quondam

Dicitur Iliades transiluisse Remus.

Inque meam nitidos dominam conuertite
 vultus :

Sitque memor nostri , nec ne , referte ro
 mihi.

Hei mihi ! cur nimium quae sunt manife-
 sta requiro ?

Cur labat ambiguo spes mihi mixta metu?

Crede quod est , quod vis ; ac desine tu-
 ta vereri :

Deque fide certa sit tibi certa fides.

Quodque polo fixae nequeunt tibi dice- 15
 re flammae,

Non mentitura tu tibi voce refer :

Esse tui memorem , de qua tibi maxima
 cura est ;

Quod-

- Quodque potest, secum nomen habere
 tuum,
 Vultibus illa tuis tanquam praesentis in-
 haeret,
 20 Teque remota procul, si modo viuit,
 amat.
 Ecquid, ut incubuit iusto mens aegra
 dolori,
 Lenis ab admonito pectore somnus abit?
 Tunc subeunt curae, dum te lectusque
 locusque
 Tangit, et oblitam non finit esse mei.
 25 Et veniant aestus, et nox immensa vi-
 detur;
 Fessaque iactati corporis ossa dolent.
 Non equidem dubito, quin haec et cetera
 fiant;
 Datque tuus casti signa doloris amor:
 Nec cruciari minus, quam cum Thebana
 cruentum
 30 He tora Thessalica vidit ab axe rapi.
 Quod tamen ipse precer, dubito: nec
 dicere possum,
 Adfectum quem te mentis habere velim.
 Tristis es? indignor, quod sum tibi causa
 doloris:
 Non es? ut amisso coniuge digna fores.
 35 Tu vero tua damna dole, mitissima con-
 iux;
 Tem-

Tempus et a nostris exige triste malis:
Fleque meos casus. Est quaedam flere
voluptas.

Expletur lacrimis, egeriturque dolor.
Atque utinam lugenda tibi non vita, sed
esset

Mors mea; morte fores sola relicta mea! 40
Spiritus hic per te patrias exisset in auras!
Sparisissent lacrimae pectora nostra piae!
Supremoque die notum spectantia coelum
Texissent digiti lumina nostra tui!

Et cinis in tumulo positus iacuisset auito! 45
Taetaque nascenti corpus haberet hu-
mus!

Denique et, ut vixi, sine crimine mor-
tuus essem!

Nunc mea supplicio vita pudenda suo est.
Me miserum, si tu, cum diceris exulis vxor,
Auertis vultus, et subit ora rubor! 50
Me miserum, si turpe putas mihi nupta
videri!

Me miserum, si te iam pudet esse meam!
Tempus ubi est illud, quo te iactare solebas
Coniuge, nec nomen dissimulare viri?
Tempus ubi est, quo te (nisi si fugis illa 55
referre)

Et dici, memini, iuuit et esse meam?

Vtque probae dignum est, omni tibi dote
placebam,

Addebat veris multa fauentis amor.

Nec quem praeferes, (ita res tibi ma-
gna videbar)

60 Quemue tuum malles esse, vir alter erat.
Nunc quoque ne pudeat, quod sis mihi
nupta tuusque

Non dolor hinc debet, debet abesse pudor.

Cum cecidit Capaneus lubito temerarius
ictu :

Num legis Euadnen erubuisse viro ?

65 Nec, quia Rex mundi compescuit ignibus
ignes,

Ipsae tuis, Phaëthon, inficiendus eras.

Nec Semele Cadmo facta est aliena parenti,

Quod precibus periit ambitiosa suis.

Nec tibi, quod saeuis ego sum Iouis igni-
bus ictus,

70 Purpureus molli fiat in ore rubor :

Sed magis in nostri curam consurge tuendi,

Exemplumque mihi coniugis esto bonae:

Materiamque tuis tristem virtutibus imple.

Ardua per praeceptis gloria vadat iter.

75 Hectora quis nosset, si felix Troia fuisset ?

Publica virtuti per mala facta via est.

Ars tua, Tiphys, vacat, si non sit in
aequore fluctus :

Si

Si valeant homines, ars tua, Phoebe,
iacet.
Quae latet, inque bonis cessat non co-
gnita rebus,
Adparet virtus, arguiturque malis. 80
Dat tibi nostra locum tituli Fortuna; ca-
putque
Conspicuum pietas qua tua tollat, habet.
Vtere temporibus, quorum nunc munere
freta es.
En patet in laudes area lata tuas.

ELEGIA IV.

O qui, nominibus cum sis generosus
auitis,
Exsuperas morum nobilitate genus:
Cuius inest animo patrii candoris imago,
Non careat neruis candor vt iste iuis:
Cuius in ingenio patriae facundia linguae 8
est,
Qua prior in Latio non fuit vlla Foro:
Quod minime volui, positis pro nomine
signis
Dictus es. ignosce laudibus ista tuis.
Nil ego peccaui. tua te bona cognita pro-
dunt,
Si, quod es, appares; culpa soluta io
mea est.

Nec

Nec tamen officium nostro tibi carmine
factum ;

Principe tam iusto, posse nocere puta.
Ipsè Pater Patriae (quid enim ciuilius
illo ?)

Sustinet in nostro carmine saepe legi.
15 Nec prohibere potest, quia res est publi-
ca, Caesar :

Et de communi pars quoque nostra bo-
no est.

Iuppiter ingeniis praebet sua numina va-
tum ;

Seque celebrari quolibet ore finit.
Causa tua exemplo Superiorum tuta duo-
rum est :

20 Quorum hic conspicitur, creditur ille
Deus.

Vt non debuerim, tamen hoc ego crimen
amabo :

Non fuit arbitrii littera nostra tui.
Nec noua, quod tecum loquor, est iniu-
ria ; nostro

Incolumis cum quo saepe locutus eram.
25 Quo vereare minus, ne sim tibi crimen
amicus ;

Inuidiam, si qua est, auctor habere potest.
Nam tuus est primis cultus mihi semper
ab anhis

(Hoc

(Hoc noli certe dissimulare) pater :
 Ingeniumque meum (potes hoc memi-
 nisse) probabat :

Plus etiam, quam me iudice dignus 30
 eram.

Deque meis illo referebat versibus ore,
 In quo pars altae nobilitatis erat.

Non igitur tibi nunc, quod me domus
 ista recepit :

Sed prius auctori sunt data verba tuo.

Nec data sunt, mihi crede, tamen : sed 35
 in omnibus actis,

Ultima si demas, vita tuenda mea est.
 Hanc quoque, qua perii, culpam scelus
 esse negabis,

Si tanti series sit tibi nota mali.

Aut timor, aut error nobis, prius ob-
 fuit error.

Ah sine me fati non meminisse mei !

Neue retractando nondum coeuntia rum-
 pam

Vulnera ; vix illis proderit ipsa quies.

Ergo ut iure damus poenas ; sic abfuit
 omne

Peccato facinus consiliumque meo.

Idque Deus sentit : quo pro nec lumen 45
 ademtum est,

Nec mihi detractas possidet alter opes.

Quid, Trist.

I

Forfi-

- Forsitan hanc ipsam (viuat modo) fi-
 niet olim,
 Tempore cum fuerit lenior ira; fugam.
 Nunc precor, hinc alio iubeat discedere;
 si non
 50 Nostra verecundo vota pudore carent.
 Mitius exilium pauloque propinquius
 opto;
 Quique sit a saeuo longius hoste, locum.
 Quantaque in Augusto clementia, si
 quis ab illo
 Hoc peteret pro me, forsitan ille daret.
 55 Frigida me cohibent Euxini littora Ponti:
 Dictus ab antiquis Axenus ille fuit.
 Nam neque iactantur moderatis aequora
 ventis:
 Nec placidos portus hospita nauis adit.
 Sunt circa gentes, quae praedam sanguine
 quaerant:
 60 Nec minus infida terra timetur aqua.
 Illi, quos audis hominum gaudere cruore,
 Pene sub eiusdem fideris axe iacent.
 Nec procul a nobis locus est, vbi Tau-
 rica dira
 Caede pharetratae pascitur arabeae.
 65 Haec prius, vt memorant, non inuidio-
 sa nefandis,
 Nec cupienda bonis, regna Thoantis
 erant.
 Hic

Hic pro supposita virgo Pelopeia cerua
 Sacra Deae coluit qualiacunque suae.
 Quo postquam, dubium pius an scelera-
 tus Orestes
 Exactus furiis venerat ipse suis; 70
 Et comes, exemplum veri Phocaeus
 amoris,
 Qui duo corporibus, mentibus vnus
 erant;
 Protinus euincti Triuiaie ducuntur ad
 aram,
 Quae stabat geminas ante cruenta fores.
 Nec tamen hunc sua mors; nec mors sua 75
 terruit illum:
 Alter ob alterius funera moestus erat.
 Et iam constiterat stricto mucrone sa-
 cerdos,
 Cinxerat et Graias barbara vitta comas:
 Cum vice sermonis fratrem cognouit, et
 illi
 Pro nece complexus Iphigenia dedit. 80
 Laeta Deae signum crudelia sacra perosae
 Transtulit ex illis in meliora locis.
 Haec igitur regio, magni pars vltima
 mundi,
 Quam fugere homines Dique, propin-
 qua mihi est.
 Atque meam terram prope sunt funebria 85
 sacra,

Si modo Nasoni barbara terra sua est,
 O utinam venti, quibus est ablatas Oreites,
 Placato referant et mea vela Deo !

ELEGIA V.

O mihi dilectos inter fors prima sodales,
 Vnica fortunis ara reperta meis :
 Cuius ab alloquiis anima haec moribunda
 reuixit,
 Ut vigil infusa Pallade flamma solet :
 5 Qui veritus non es portus aperire fideles,
 Fulmine percussae confugiumque rati :
 Cuius eram censu non me sensurus
 egentem ,
 Si Caesar patrias eripuisset opes :
 Temporis oblitum dum me rapit impetus
 huius,
 10 Excidit heu nomen quam mihi pene tuum !
 Te tamen agnoscis : tractusque cupidine
 laudis ,
 Ille ego sum, cuperes dicere posse palam.
 Certe ego , si sineres , titulum tibi red-
 dere vellem ,
 Et raram famae conciliare fidem.
 15 Ne noceam grato vereor tibi carmine ;
 neue
 Intempestiuus nominis obstet honos.
 Quod licet et tutum est , intra tua pecto-
 ra gaude ,
 Meque

Meque tui memorem , teque fuisse mei.
 Utque facis , remis ad opem luctare fe-
 rendam ,

Dum veniat placido mollior aura Deo : 20
 Et tutare caput nulli seruabile ; si non
 Qui merfit Stygia , subleuet illud , aqua.
 Teque , quod est rarum , praesta constan-
 ter ad omne

Indeclinatae munus amicitiae.

Sic tua processus habeat Fortuna peren- 25
 nes :

Sic ope non egeas ipse , iuuesque tuos.
 Sic aequet tua nupta virum bonitate per-
 enni ,

Incidat et vestro rara querela toro.
 Diligat et semper socius te sanguinis illo ,
 Quo pius adfectu Castora frater amat. 30
 Sic iuuenis , similisque tibi sit natus , et
 illum

Moribus agnoscat quilibet esse tuum.
 Sic focerum faciat taeda te nata iugali ;
 Nec tardum iuueni det tibi nomen aui!

ELEGIA VI.

Tempore ruricolae patiens fit taurus
 aratri ,
 Praebet et incuruo colla premenda iugo.
 Tempore paret equus lentis animosus ha-
 benis ,

Et placido duros accipit ore lupos.
 5 Tempore Poenorum compescitur ira leo-
 num ;
 Nec feritas animo, quae fuit ante, manet.
 Quaeque sui monitis obtemperat Inda
 magistri
 Bellua , feruitium tempore victa subit.
 Tempus , vt extentis tumeat facit vva
 racemis ,
 10 Vixque merum capiant grana , quod
 intus habent.
 Tempus et in canas semen producit aristas ;
 Et, ne sint tristi poma sapore, facit.
 Hoc tenuat dentem terras renouantis
 aratri,
 Hoc rigidas filices, hoc adamanta terit.
 15 Hoc etiam faeuas paulatim mitigat iras :
 Hoc minuit luctus , moestaque corda
 leuat.
 Cuncta potest igitur tacito pede lapsa ve-
 tustas,
 Praeterquam curas attenuare meas.
 Vt patria careo, bis frugibus area trita est :
 20 Dissiluit nudo pressa bis vva pede.
 Nec quaesita tamen spatio patientia lon-
 go est ;
 Mensque mali sensum nostra recentis
 habet.
 Scili-

Scilicet et veteres fugiunt iuga curua
iuuenci :

Et domitus freno saepe repugnat equus.
Tristior est etiam praefens aerumna 25
priore :

Vt sit enim sibi par , creuit , et aucta
mora est.

Nec tam nota mihi , quam sunt , mala
nostra fuerunt :

Sed magis hoc , quo sunt cognitiora ,
grauant.

Est quoque non minimum , vires adferre
recentes ;

Nec praeconsumtum temporis esse 30
malis.

Fortior in fulua nouus est luctator arena ;

Quam cui sunt tarda brachia fessa mora.

Integer est melior nitidis gladiator in ar-
mis ,

Quam cui tela suo sanguine tincta rubent.

Fert bene praecipites nauis modo facta 35
procellas :

Quamlibet exiguo soluitur imbre vetus.

Nos quoque , quae ferimus , tulimus pa-
tientius ante ,

Et mala sunt longo multiplicata die.

Credite , deficio , nostroque a corpore ,
quantum

40 Auguror, accedent tempora parua malis.
 Nam neque sunt vires, neque qui color
 ante solebat:

Vixque habeo tenuem, quae tegat ossa,
 cutem.

Corpore sed mens est aegro magis aegra,
 malique

In circumspectu stat sine fine sui.

45 Urbis abest facies, absunt mea cura so-
 dales:

Et, qua nulla mihi carior, vxor abest.

Vulgus adest Scythicum, braccataque
 turba Getarum.

Sic male, quae video, non videoque,
 nocent.

Vna tamen spes est, quae me soletur in istis:

50 Haec fore morte mea non diuturna
 mala.

ELEGIA VII.

Bis me sol adiit gelidae post frigora
 brumae,

Bisque suum tacto Pisce peregit iter.

Tempore tam longo cur non tua dextera
 versus

Quamlibet in paucos officiosa fuit?

5 Cur tua cessauit pietas, scribentibus illis,
 Exiguus nobis cum quibus vsus erat?

Cur

Cur, quoties alicui chartae sua vincula
demsi,

Illam sperari nomen habere tuum?

Di faciant, vt saepe tua sit epistola dextra
Scripta, sed e multis reddita nulla mihi! 10

Quod precor, esse liquet. credam prius
ora Medusae

Gorgonis anguineis cincta fuisse comis:
Esse canes vtero sub virginis: esse Chi-
maeram,

A truce quae flammis separet angue leam:
Quadrupesque hominum cum pectore 15
pectora iunctos:

Tergeminumque virum, tergeminum-
que canem:

Sphingaque, et Harpyias, serpentipe-
desque Gigantas:

Centimanumque Gygen, semibouem-
que virum,

Haec ego cuncta prius, quam te, caris-
me, credam

Mutatum, curam deposuisse mei. 20

Innumeri montes inter me teque, viaeque,
Fluminaque, et campi, nec freta pau-
ca iacent.

Mille potest causis, a te quae littera
saepe

Missa sit, in nostras nulla venire manus.

25 Mille tamen causas scribendo vince frequenter ;

Excusem ne te semper , amice , mihi.

ELEGIA VIII.

Jam mea cygneas imitantur tempora plumas ,

Inficit et nigras alba senectâ comas :

Jam subeunt anni fragiles , et inertior aetas :

Jamque parum firmo me mihi ferre graue est.

5 Nunc erat, ut posito deberem sine laborum Viuere ; me nullo sollicitante metu :

Quaeque meae semper placuerant otia menti ,

Carpere ; et in studiis molliter esse meis :

Et paruam celebrare domum, veteresque Penates ;

10 Et quae nunc domino rura paterna carerent :

10 Inque sinu dominae , carisque nepotibus , inque

Securus patria consenuisse mea.

Haec mea sic quondam peragi sperauerat aetas :

Hos ego sic annos ponere dignus eram.

15 Non ita Dis visum : qui me terraque marique

Aelum

Actum Sarmaticis exposuere locis.

In caua ducuntur quassae naualia puppes,

Ne temere in mediis dissoluantur aquis.

Ne cadat, et multas palmas inhonestet

adeptas,

Languidus in pratis gramina carpit 20

equus.

Miles, vt emeritis non est satis vtilis annis,

Ponit ad antiquos, quae tulit arma, Lares.

Sic igitur, tarda vires minuente senecta,

Me quoque donari iam rude, tempus

erat.

Tempus erat, nec me peregrinum du- 25

cere coelum,

Nec siccam Getico fonte leuare sitim:

Sed modo, quos habui, vacuum fece-

dere in hortos:

Nunc hominum visu rursus et Vrbe frui.

Sic animo quondam non diuinante futura

Optabam placide viuere posse senex. 30

Fata repugnarunt: quae, cum mihi tem-

pora prima

Mollia praebuerint, postiora grauant.

Iamque, decem lustris omni sine labe per-

actis,

Parte premor vitae deteriore meae.

Nec procul a metis, quas pene tenere 35

videbar,

Curriculo grauis est facta ruina meo.

Ergo

- Ergo illum demens in me faeuire coëgi,
 Mitius immensus quo nihil orbis habet?
 Ipsaque delictis victa est clementia nostris:
 40 Nectamen errori vita negata meo?
 Vita procul patria peragenda sub axe
 Boreo,
 Qua maris Euxini terra sinistra iacet.
 Hoc mihi si Delphi, Dodonaque diceret
 ipta;
 Esse viderentur vanus vterque locus.
 45 Nil adeo validum est, adamas licet al-
 liget illud,
 Ut maneat rapido firmitus igne Iouis.
 Nil ita sublime est, supraque pericula
 tendit,
 Non sit vt inferius suppositumque Deo,
 Nam quamquam vitio pars est contracta
 malorum,
 50 Plus tamen exitii numinis ira dedit.
 At vos admoniti nostris quoque casibus
 este,
 Aequantem Superos emeruisse virum.

ELEGIA IX.

Si licet, et pateris, nomen facinusque
 tacebo,
 Et tua Lethaeis acta dabuntur aquis:
 Nostraque vincetur lacrimis clementia
 feris.

Fac

Fac modo te pateat poenituisse tui.
 Fac modo te damnes, cupiasque era- 5
 dere vitae

Tempora, si possis, Tisiphonae tuae.
 Sin minus, et flagrant odio tua pectora
 nostro;

Induet infelix arma coacta dolor.
 Sim licet extremum, sicut sum, missus
 in orbem:

Nostra suas istuc porriget ira manus. 10
 Omnia, si nescis, Caesar mihi iura reliquit:
 Et sola est patria poena carere mea.

Et patriam, modo sit sospes, speramus
 ab illo.

Saepe Iouis telo quercus adusta viret.
 Denique vindictae si sit mihi nulla facultas: 15
 Pierides vires et sua tela dabunt.

Vt Scythicis habitem longe submotus in
 oris,

Siccaque sint oculis proxima signa meis:
 Nostra per immensas ibunt praeconia
 gentes;

Quodque querar, notum, qua patet 20
 orbis, erit.

Ibit ad occasum, quidquid dicemus, ab
 ortu:

Testis et Helperiae vocis Eous erit.
 Trans ego tellurem, trans latus audiar
 vndas:

Et

Nec stirps prima fui; genito iam fratre
creatus;

Qui tribus ante quater mensibus ortus 10
erat.

Lucifer amborum natalibus adfuit idem:

Vna celebrata est per duo liba dies.

Haec est armiferae festis de quinque Mi-
neruae,

Quae fieri pugna prima cruenta solet.

Protinus excolimur teneri, curaque pa- 15
rentis

Imus ad insignes Urbis ab arte viros.

Frater ad eloquium viridi tendebat ab
aëro,

Fortia verbosus natus ad arma Fori.

At mihi iam puero coelestia sacra pla-
cebant;

Inque suum furtim Muta trahebat opus. 20

Saepe pater dixit, Studium quid inutile
tentas?

Maeonides nullas ipse reliquit opes.

Motus eram dictis: totoque Helicone re-
lieto,

Scribere conabar verba soluta modis.

Sponte sua numeros carmen veniebat ad 25
aptos:

Et, quod tentabam dicere, versus erat.

Interea, tacito passu labentibus annis,

Liberior fratri sumta mihi que toga est:

Indui-

Induiturque humeris cum lato purpura
clauo;

30 Et studium nobis, quod fuit ante, manet.
Iamque decem vitae frater geminauerat
annos,

Cum perit, et coepi parte carere mei.
Cepimus et tenerae primos aetatis ho-
nores;

Eque viris quondam pars tribus vna fui.
35 Curia restabat; clauus mensura coacta est.

Maius erat nostris viribus illud onus.
Nec patiens corpus, nec mens fuit apta
labori,

Sollicitaeque fugax ambitionis eram:
Et petere Aoniae suadebant tuta Sorores

40 Otia, iudicio semper amata meo.
Temporis illius colui fouique poëtas;
Quotque aderant vates, rebar adesse Deos.
Saepe suas volucres legit mihi grandior
aeno,

Quaeque necet serpens, quae iuuet
herba, Macer.

45 Saepe suos solitus recitare Propertius
ignes;

Iure sodalitio qui mihi iunctus erat.
Ponticus Heroo, Bassus quoque clarus
Iambo

Dulcia conuictus membra fuere mei.

Et

Et tenuit nostras numerosus Horatius
 aures;

Dum ferit Ausonia carmina culta lyra. 50

Virgilium vidi tantum: nec amara Tibullo 5

Tempus amicitiae fata dedere meae.

Successor fuit hic tibi, Galle; Proper-
 tius illi.

Quartus ab his serie temporis ipse fui.

Vtque ego maiores, sic me coluere mi- 55
 nores:

Notaque non tarde facta Thalia mea
 est.

Carmina cum primum populo iuuenilia
 legi;

Barba resecta mihi bisue semelue fuit.

Mouerat ingenium totam cantata per
 Urbem

Nomine non vero dicta Corinna mihi. 60

Multa quidem scripsi; sed quae vitiosa
 putavi,

Emendaturis ignibus ipse dedi. 68

Tum quoque cum fugerem, quaedam pla-
 citura cremaui,

Iratus studio carminibusque meis.

Molle, Cupidineis nec inexpugnabile 65
 telis

Cor mihi, quodque leuis causa moue-
 ret, erat.

Quid. Trist.

K

Cum

Cum tamen hoc essem, minimoque accen-
 derer igni ;
 Nomine sub nostro fabula nulla fuit.
 Pene mihi puero , nec digna nec vti-
 lis vxor
 70 Est data : quae tempus perbreue
 nupta fuit.
 Illi successit, quamuis sine crimine ,
 coniux ;
 Non tamen in nostro firma futura toro.
 Ultima , quae mecum teros permansit in
 annos,
 Sustinuit coniux exulis esse viri.
 75 Filia me mea bis prima fecunda iuuenta,
 Sed non ex vno coniuge , fecit auum.
 Etiam complebat genitor sua fata ; no-
 uemque
 80 Addiderat lustris altera lustra nouem.
 Non aliter fleui , quam me fleturus
 ademtum
 Ille fuit. matri proxima iusta tuli.
 Felices ambo, tempestiueque sepultos,
 Ante diem poenae quod periere meae !
 Me quoque felicem , quod non viuenti-
 bus illis
 Sum miser ; et de me quod doluere
 nihil !
 85 Si tamen extinctis aliquid, nisi nomina,
 restat,
 Et

Et gracilis structos effugit umbra
rogos;

Fama, parentales, si vos mea contigit,
vmbrae;

Et sunt in Stygio crimina nostra foro:
Scite, precor, causam (nec vos mihi sal-
lere fas est)

Errorem iussae, non scelus, esse fugae. 90

Manibus id fatis est. ad vos studiosa re-
uertor

Pectora, qui vitae quaeritis aeta meae.

Iam mihi canities, pulsus melioribus annis,

Venerat, antiquas miscueratque comas:

Postque meos ortus Pisaea victus oliua 95

Abstulerat decies praemia victore quis;

Cum maris Euxini positos ad lacua To-
mitas

Quaerere me laesi Principis ira iubet.

Causa meae cunctis nimium quoque nota
ruinae

Indicio non est testificanda meo. 100

Quid referam comitumque nefas, famu-
losque nocentes?

Ipsa multa tuli non leuiora fuga.

Indignata malis mens est succumbere;
teque

Praestitit inuictam, viribus vsa suis. 105

Oblitusque togae, ductaeque per otia
vitae,

Si tamen e vobis aliquis tam multa re- 25
quiret,
Vnde dolenda canam: multa dolenda
tuli.

Non haec ingenio, non haec componi-
mus arte.

Materia est propriis ingeniosa malis.
Et quota Fortunae pars est in carmine
nostrae?

Felix, qui patitur, quae numerare valet! 30
Quot frutices siluae, quot flauas Tybris
arenas,

Mollia quot Martis gramina campus
habet;

Tot mala pertulimus: quorum medicina
quiesque

Nulla, nisi in studio Pieridumque mo-
ra est.

Quis tibi, Naso, modus lacrimosi car- 35
minis? inquis.

Idem, Fortunae qui modus huius erit.
Quod querar, illa mihi pleno de fonte
ministrat:

Nec mea sunt, fati verba sed ista mei.
At mihi si cara patriam cum coniuge
reddas;

Sint vultus hilares, sinque quod ante 40
fui.

Lenior inuicti si sit mihi Caesaris ira;

Cogitur et vires multiplicare suas.
Da veniam potius ; vel totos tolle libel- 65

los ;
Hoc, mihi quod prodest, si tibi, lector,
obeſt.

Sed neque obeſſe poteſt : vlli nec ſcripta
fuerunt

Noſtra , niſi auctori pernicioſa ſuo.
At mala ſunt , fateor. quis te mala ſume-
re cogit ?

Aut quis deceptum ponere ſumta vetat ? 70
Ipſe nec emendo : ſed vt hic deducta le-
gantur ;

Non ſunt illa ſuo barbariora loco.
Nec me Roma ſuis debet conferre poetis:

Inter Sauromatas ingenioſus ero.
Denique nulla mihi captatur gloria, quae- 76
que

Ingenio ſtimulos ſubdere Fama ſolet.
Nolumus adſiduis animum tabeſcere curis:
Quae tamen irrumpunt, quoque vetan-
tur, eunt.

Cur ſcribam , docui : cur mittam , quae-
ritis, iſtos ?

Vobiſcum cupiam quolibet eſſe modo. 80

ELEGIA II.

Quid , vt e Ponto noua venit epiſtola,
palles ;

Detrahat vt multum , multum restabit
acerbi :

Parsque meae poenae totius instar erit.
Littora quot conchas , quot amoena ro-
saria flores,

Quotue soporiferum grana papauer ha-
bet ;

Silua feras quot alit , quot piscibus vnda 25
natatur ;

Quot tenerum pennis aera pulsat auis ;
Tot premor aduersis , quae si compren-
dere coner,

Icariae numerum dicere coner aquae.
Vtque viae casus, vt amara pericula ponti,

Vt taceam strictas in mea fata manus ; 30
Barbara me tellus , orbisque nouissima
magni

Sustinet ; et saeuo cinctus ab hoste locus.
Hinc ego traicerer (neque enim mea
culpa cruenta est)

Effet , quae debet, si tibi cura mei.
Ille Deus , bene quo Romana potentia 35
nixa est,

Saepe suo victor lenis in hoste fuit.
Quid dubitas ? quid tuta times ? acce-
de, rogaque.

Caesare nil ingens mitius orbis habet.
Me miserum ! quid agam , si proxima
quaeque relinquunt ?

Subtra-

- 40 Subtrahis effracto tu quoque colla
iugo ?
Quo ferar ? vnde petam lapsis solatia
rebus ?
Ancora iam nostram non tenet vlla
rarem.
Viderit ; ipse facram , quamuis inuisus,
ad aram
Confugiam : nullas submouet ara manus.
- 45 Adloquor en absens praesentia numina
supplex ;
Si fas est homini cum Ioue posse loqui.
Arbiter imperii , quo certum est sospite
cunctos
Auloniae curam gentis habere Deos :
O decus , o patriae per te florentis imago ;
- 50 O vir non ipso , quem regis , orbe mi-
nor :
Sic habites terras , et te desideret aether !
Sic ad pacta tibi sidera tardus eas !
Parce , precor : minimamque tuo de
fulmine partem
Deme. fatis poenae , quod superabit,
erit.
- 55 Ira quidem moderata tua est ; vitamque
dedisti :
Nec mihi ius ciuis , nec mihi nomen
abest.
Nec mea concessa est aliis fortuna : nec exul
Edicti

Edicti verbis nominor ipse tui.
Omniaque haec timui, quia me meruisse
videbam :

Sed tua peccato lenior ira meo est. 60
Arva relegatum iussisti visere Ponti,
Et Scythicum profuga findere puppe
fretum.

Iussus ad Euxini deformia littora veni
Aequoris. haec gelido terra sub axe
iacet.

Nec me tam cruciat numquam sine frigore 65
coelum,

Glebaque canenti semper obusta gelu ;
Nesciaque est vocis quod barbara lingua
Latinae ;

Graiaque quod Getico victa loquela
sono :

Quam quod finitimo cinctus premor vndi-
que Marte ;

Vixque brevis tutum murus ab hoste 70
facit.

Pax tamen interdum, pacis fiducia nun-
quam est.

Sic nunc hic patitur, nunc timer arma,
locus.

Hinc ego dum muter, vel me Zancaeae
Charybdis

Deuoret, aequae suis ad Styga mittat
aquis ;

Vel

75 Vel rapidae flammis vrar patienter in
Aetnae :

Vel freta Leucadii mittar in alta Dei.

Quod petitur, poena est : neque enim mi-
fer esse recuso ;

Sed precor, vt possim tutius esse miser.

ELEGIA III.

Illā dies haec est, qua te celebrare poetae,
(Si modo non fallunt tempora)
Bacche, solent :

Festaque odoratis innectunt tempora
fertis :

Et dicunt laudes ad tua vina tuas.

5 Inter quos memini, dum me mea fata si-
nebant,

Non inuisa tibi pars ego saepe fui.

Quem nunc suppositum stellis Cynosuri-
dos Vrsae

Iuncta tenet crudis Sarmatis ora Getis.

Quique prius mollem vacuumque labo-
ribus egi

10 In studiis vitam, Pieridumque choro ;
Nunc procul a patria Geticis circumso-
nor armis,

Multa prius pelago, multaue passus
humo.

Siue mihi catus, siue hoc dedit ira Deo-
rum ;

Nubila

Nubila nascenti seu mihi Parca fuit :
 Tu tamen e sacris hederæ cultoribus 15
 vnum

Numine debueras sustinuisse tuo.
 An dominae fati quidquid cecinere So-
 rores,

Omne sub arbitrio desinit esse Dei ?
 Ipse quoque aethereas meritis inuectus
 es arces ;

Qua non exiguo facta labore via est. 20
 Nec patria est habitata tibi : sed ad vsque
 niuosum

Strymona venisti, Marticolamque Geten :
 Persidaque, et lato spatiantem flumine
 Gangen,

Et quascunque bibit decolor Indus
 aquas.

Scilicet hanc legem nentes fatalia Parcae 25
 Stamina bis genito bis cecinere tibi.

Me quoque, si fas est exemplis ire Deorum,
 Ferrea fors vitae difficilisque premit.

Illo nec leuius cecidi, quem magna lo-
 cutum

Reppulit a Thebis Iuppiter igne suo. 30
 Vt tamen audisti percussum fulmine va-

tem,
 Admoniti matris condoluisse potes.

Et potes, adspiciens circum tua sacra
 poetas,

Nescio

Dicat, Vbi est nostri pars modo Naso
chori ?

Idque ita; si vestrum merui candore fa-
uorem:

Nullaque iudicio littera laesa meo est.

Si veterum digne veneror cum scripta 55
virorum,

Proxima non illis esse minora reor.

Sic igitur dextro faciatis Apolline carmen:

Quod licet, inter vos nomen habete
meum.

ELEGIA IV.

Littore ab Euxino Nasonis epistola veni,
Lassaque facta mari, lassaque facta
via.

Qui mihi flens dixit, Tu, cui licet, ad-
spice Romam.

Heu quanto melior fors tua sorte mea!

Flens quoque me scripsit: nec qua signa- 5
bar, ad os est

Ante, sed ad madidas gemma relata genas,
Tristitiae causam si quis cognoscere quae-
rit;

Ostendi solem, postulat ille sibi.

Nec frondem in siluis, nec aperta mollia
prato

Gramina, nec pleno flumine cernit ro-
aquas.

Quid, Trist.

L.

Quid

Quid Priamus doleat , mirabitur , Hectore
re raptō ;

Quidque Philoctetes ictus ab angue
gemat.

Di facerent utinam, talis status esset in illo,
Ut non tristitiae causa dolenda foret.

15 Fert tamen , ut debet , casus patienter
amaros :

More nec indomiti frena recusat equi.
Nec fore perpetuam sperat sibi numinis
iram ,

Consciis in culpa non scelus esse sua.
Saepe refert , sit quanta Dei clementia :
cuius

20 Se quoque in exemplis adnumerare solet,
Nam quod opes teneat patrias , quod nomina
cuius ;

Denique quod viuat, manus habere Dei.
Te tamen, o, si quid credis mihi, carior ille
Omnibus, in toto pectore semper habet.
Teque Menoetiaden , te qui comitavit
Oresten,

25 Te vocat Aegiden Euryalumque suum.
Nec patriam magis ille suam desiderat, et
quae

Plurima cum patria sentit abesse sua ;
Quam vultus , oculosque tuos, o dulcior
illo

30 Melle, quod in ceris Attica ponit apis !
Sae-

Saepe etiam moerens tempus reminiscitur
illud ,

Quod non praeuentum morte fuisse dolet.
Cumque alii fugerent subitae contagia
cladis,

Nec vellent ictae limen adire domus ;
Te sibi cum paucis meminit mansisse fide- 35
lem :

Si paucos aliquis tresue duosque vocat.
Quamuis attonitus , sensit tamen omnia :
nec te

Se minus aduersis indoluiffe suis.
Verba solet , vultumque tuum , gemitus-
que referre :

Et te fiente suos emaduisse sinus. 40
Quam sibi praestiteris , qua consolatus
amicum

Sis ope ; solandus cum simul ipse fores.
Pro quibus adfirmat fore se memoremque
piumque ;

Siue diem videat, siue tegatur humo.
Per caput ipse suum solitus iurare tuum- 45
que ,

Quod scio non illi vilius esse suo.
Plena tot ac tantis referatur gratia factis :
Nec sinet ille tuos littus arare boues.

Fac modo constanter profugum tueare.
quod ille ,
Qui bene te nouit, non rogat ; ipsa rogo. 50

ELEGIA V.

Annuus assuetum Dominae natalis ho-
norem

Exigit. ite manus ad pia sacra meae.

Sic quondam festum Laertius egerit heros
Forfan in extremo coniugis orbe diem.

15 Lingua fauens adsit, longorum oblita ma-
lorum:

Quae (puto) dedidicit iam bona verba
loqui.

Quaeque semel toto vestis mihi sumitur
anno,

Sumatur fatis discolor alba meis.

20 Araque gramineo viridis de cespite fiat;
Et velet tepidos nexa corona focos.

Da mihi thura, puer, pingues facientia
flamas,

Quodque pio fufum stridat in igne
merum.

Optime natalis, quamuis procul absumus,
opto,

15 Candidus huc venias, dissimilisque meo.
Sicque quod instabat dominae miserabile
vulnus,

Sit perfuncta meis tempus in omne malis.

Quaeque graui nuper plus quam quassata
procella est,

Quod superest, tutum per mare nauis eat.
Illa

Illā domo nataque sua, patriaque fruatur : 20

Erepta hæc vni sit satis esse mihi.

Quatenus et non est in caro coniuge felix,
Pars vitæ tristi cetera nube vacet.

Vivat, ametque virum, quoniam sic cogitur, absens :

Consumatque annos, sed diuturna, suos. 25

Adlicerem et nostros : sed ne contagia fati

Corrumpant timeo, quos agit ipsa, mei.

Nil homini certum est : fieri quis posse putaret,

Vt facerem in mediis hæc ego sacra Getis?

Adspice, vt aura tamen fumos e thure
coortos 30

In partes Italas et loca dextra ferat.

Sensus inest igitur nebulis, quas exigit ignis :

Consilium fugiunt cetera pene meum.

Consilio, commune sacrum cum fiat in ara

Fratribus, alterna qui periere manu, 35

Ipsa sibi discors, tanquam manderetur ab illis,

Scinditur in partes atra fauilla duas.

Hoc (memini) quondam fieri non posse loquebar :

Et me Battiades iudice falsus erat.

Omnia nunc credo : cum tu non stultus ab Arcto 40

Terga vapor dederis, Ausoniamque petas.

- Haec igitur lux est: quae si non orta fuisset,
 Nulla fuit misero festa videnda mihi.
 Edidit haec mores illis Heroisin aequos,
 45 Quis erat Eetion Icarusque pater.
 Nata pudicitia est, mores, probitasque
 fidesque;
 At non sunt ista gaudia nata die.
 Sed labor, et curae, fortunaque mori-
 bus impar;
 Iustaque de viduo pene querela toro.
 Scilicet aduersis probitas exercita rebus,
 50 Tristi materiam tempore laudis habet.
 Si nihil infesti durus vidisset Vlyxes;
 Penelope felix, sed sine laude, foret.
 Victor Echionias si vir penetrasset in arces,
 Forstian Euadnen vix sua nosset humus.
 55 Cum Pelia tot sint genitae; cur, nobilis
 vna est?
 Nupta fuit misero nempe quod vna viro.
 Effice, vt Iliacas tangat prior alter arenas;
 Laodamia nihil, cur referatur, erit.
 Et tua, quod mallet, pietas ignota ma-
 neret,
 60 Implessent venti si mea vela sui.
 Di tamen, et Caesar Dis accessure, sed olim,
 Aequarint Pylios cum tua fata dies;
 Non mihi, qui poenam fateor meruisse,
 sed illi
 Parcite, quae nullo digna dolore dolet.
 ELE-

ELEGIA VI.

Tu quoque nostrarum quondam fiducia rerum,
 Qui mihi confugium, qui mihi portus
 eras;
 Tu modo suscepti causam dimittis amici,
 Officii que pium tam cito ponis onus?
 Sarcina sum, fateor; quam si tu tempore 5
 duro
 Depositurus eras, non subeunda fuit.
 Fluctibus in mediis nauem, Palinure, re-
 linquis?
 Ne fuge; neue tua sit minor arte fides.
 Numquid Achilleos inter fera praelia fidi
 Deseruit leuitas Automedontis equos? 10
 Quem semel excepit, numquid Podaliri-
 us aegro
 Promissam medicae non tulit artis opem?
 Turpius eiicitur, quam non admittitur,
 hospes,
 Quae patuit, dextrae firma sit ara meae.
 Nil, nisi me solum, primo tutatus es: 15
 at nunc
 Me pariter serua, iudiciumque tuum.
 Si modo non aliqua est in me noua culpa;
 tuamque
 Mutarunt subito crimina nostra fidem.

- Spiritus hic, Scythica quem non bene ducimus
aura,
20 Quod cupio, membris exeat ante meis;
Quam tua delicto stringantur pectora
nostro;
Et videar merito vilior esse tibi.
Non adeo toti fatis vrguemur iniquis,
Ut mea fit longis mens quoque mota
malis.
- 25 Finge tamen motam: quoties Agamem-
rone natum
Dixisse in Pyladen verba proterua putas?
Nec procul a vero est, quod vel pulsarit
amicum:
Mansit in officiis non minus ille suis.
Hoc est cum miseris solum commune
beatis,
- 30 Ambobus tribui quod solet obsequium.
Ceditur et caecis, et quos praetexa ve-
rendos,
Virgaque cum verbis imperiosa, facit.
Si mihi non parcis, fortunae parcere debes:
Non habet in nobis ullius ira locum.
- 35 Elige nostrorum minimum minimumque
laborum:
Isto, quo reris, grandius illud erit.
Quam multa madidae celebrantur arundi-
dine fossae,
Florida quam multas Hybla tuetur apes;
Quam

Quam multae gracili terrena sub horrea
ferre,

Limite formicae grana reperta solent: 40

Tam me circumstant densorum turba ma-
lorum.

Crede mihi; vero est nostra querela
minor.

His qui contentus non est, in littus arenas,

In tegetem ipicas, in mare fundat aquas.

Intempestiuos igitur compeſce timores; 45

Vela nec in medio deſere noſtra mari.

ELEGIA VII.

Quam legis, ex illa tibi venit epiſtola
terra,

Latus ubi aequoreis additur Iſter aquis.

Si tibi contingit cum dulci vita ſalute;

Candida fortunae pars manet vna meae.

ſcilicet, vt ſemper, quid agam, cariffi- 5
me, quaeris:

Quamuis hoc vel me ſcire tacente potes.

Sum miſer; haec brevis eſt noſtrorum
ſumma malorum:

Quisquis et offenſo Caefare viuet, erit.

Turba Tomitanae quae ſit regionis, et inter

Quos habitem mores; diſcere cura tibi 10
eſt?

Mixta ſit haec quamuis inter Graecosque

Getasque;

L 5

A male

A male pacatis plus trahit ora Getis.
 Sarmaticae maior Geticaeque frequentia
 gentis
 Per medias in equis itque reditque vias.
 15 In quibus est nemo , qui non coryton, et
 arcum,
 Telaque vipereo lurida felle gerat :
 Vox fera , trux vultus , verissima Martis
 imago :
 Non coma, non vlla barba réfecta manu.
 Dextera non tegnis fixo dare vulnera
 cultro,
 20 Quem vinctum lateri barbarus omnis
 habet.
 Viuit in his , eheu ! tenerorum oblitus
 amorum :
 Hos videt, hos vates audit, amice, tuus !
 Atque vtinam viuat , sed non moriatur in
 illis !
 Absit ab inuisis et tamen vmbra locis !
 25 Carmina quod pleno saltari nostra Theatro,
 Versibus et plaudi scribis, amice , meis :
 Nil equidem feci (tu scis hoc ipse) theatris:
 Musa nec in plautus ambitiosa mea est.
 Nec tamen ingratum est , quodcunque
 obliuia nostri
 Impedit , et profugi nomen in ore re-
 fert.
 Quam-

Quamuis interdum , quae me laefisse re-
cordor ,

Carmina deuoueo , Pieridasque meas :
Cum bene deuoui ; nequeo tamen esse si-
ne illis :

Vulneribusque meis tela cruenta fequor.
Quaecque modo Euboicis lacerata est flu- 35
ctibus , audet

GraiaCaphaream currere puppis aquam.
Nec tamen vt lauder vigilo , curamque
futuri

Nominis, vt ilius, quod latuiffet, ago.
Detineo studiis animum, falloque dolores:
Experior curis et dare verba meis. 40

Quid potius faciam desertis folus in oris,
Quamue malis aliam quaerere coner-
opem ?

Sine locum fpecto ; locus est inamabilis ;
et quo

Esse nihil toto triftius orbe potest.
Sine homines ; vix funt homines hoc no- 45
mine digni :

Quamque lupi , faeuae plus feritatis
habent.

Non metuunt leges , fed cedit viribus
aequum ;

Victaque pugnaci iura sub enfe iacent.
Pellibus et laxis arcent male frigora
braccis ;

Ora-

- 50 Oraque sunt longis horrida tecta comis.
 In paucis remanent Graiae vestigia linguae;
 Haec quoque iam Getico barbara facta
 sono,
 Vnus in hoc populo nemo est, qui forte
 Latine
 Quaelibet e medio reddere verba queat.
- 55 Ille ego Romanus vates (ignoscite, Mu-
 sae)
 Sarmatico cōgor plurima more loqui.
 En pudet, et fateor; iam desuetudine longa
 Vix tibeunt ipsi verba Latina mihi.
 Nec dubito, quin sint et in hoc non pauca
 libello
- 60 Barbara, non hominis culpa, sed ista
 loci.
 Ne tamen Ausoniae perdam commercia
 linguae,
 Et fiat patrio vox mea muta sono:
 Ipse loquor mecum, desuetaque verba re-
 tracto;
 Et studii repeto signa sinistra mei.
- 65 Sic animum tempusque traho: meque
 ipse reduco
 A contemplatu submoueoque mali.
 Carminibus quaero miserarum obliuia
 rerum.
 Praemia si studio consequor ista, sat est.

- 20 Flammaque de stipula nostra brevisque
fuit.
Neue tamen tota capias fera gaudia mente;
Non est placandi spes mihi nulla Dei.
Vel quia peccaui citra scelus; utque pudore
Non caret, inuidia sic mea culpa caret :
- 25 Vel quia nil ingens, ad finem Solis ab
ortu,
Illo, cui paret, mitius orbis habet.
Scilicet ut non est per vim superabilis vlli,
Molle cor ad timidam sic habet ille preces.
Exemploque Deum, quibus accessurus
et ipse est,
- 30 (Cum poenae venia plura roganda pe-
tam.)
Si numeres anno Soles et nubila toto,
Inuenies nitidum saepius ille diem.
Ergo, ne nostra nimium laetere ruina,
Restitui quondam me quoque posse puta.
- 35 Posse puta fieri, lenito Principe, vultus
Ut videas media tristis in Vrbe meos :
Utque ego te videam causa grauiore fu-
gatum.
Haec sunt a primis proxima vota mihi.

ELEGIA IX.

O tua si sineres in nostris nomina poni
Carminibus; positus quam mihi
saepe fores!

Te

Te solummeriti canerem memor; inque
 libellis
 Creuisset sine te pagina nulla meis.
 Quid tibi deberem tota sciretur in Vrbe; 5
 Exul in amissa si tamen Vrbe legor.
 Te praesens mitem, te nosset ferior aetas:
 Scripta vetustatem si modo nostra ferent.
 Nec tibi cessaret doctus bene dicere lector:
 Hic tibi, seruato vate, maneret honor. 10
 Caesaris est primum munus, quod duci-
 mus auras;
 Gratia post magnos est tibi habenda Deos.
 Ille dedit vitam; tu, quam dedit ille,
 tueris:
 Et facis accepto munere posse frui.
 Cumque perhorruerit casus pars maxima 15
 nostros;
 Pars etiam credi pertimuisse velit,
 Naufragiumque meum tumulo spectarit
 ab alto,
 Nec dederit nanti per freta saeuia ma-
 num;
 Seminecem Stygia reuocasti solus ab vnda.
 Hoc quoque, quod memores possu- 20
 mus esse, tuum est.
 Di tibi se tribuant cum Caesare semper
 amicos:
 Non potuit votum plenius esse meum.
 Haec meus argutis, si tu paterere, libellis
 Pone-

Poneret in multa luce videnda labor:
 25 Sequoque nunc, quamvis est iussa quiesce-
 re, quin te

Nominet inuitum, vix mea Musa tenet.
 Utque canem pauidae nactum vestigia
 ceruae

Luctantem frustra copula dura tenet.
 Utque fores nondum referati carceris acer
 30 Nunc pede, nunc ipsa fronte, laceffit
 equus;

Sic mea, lege data vinceta atque inclusa,
 Thalia

Per titulum vetiti nominis ire cupit.
 Ne tamen officio memoris laedaris amici,
 Parebo iussis (parce timere) tuis.
 35 At non parerem, nisi si meminisse pu-
 tares.

Hoc quod non prohibet vox tua; gra-
 tus ero,
 Dumque (quod o breue fit!) lumen so-
 lare videbo;
 Seruiet officio spiritus iste tuo.

ELEGIA X.

Vt sumus in Ponto, ter frigore consti-
 tit Ister:

Facta est Euxini dura ter vnda maris.
 At mihi iam videor parua procul esse tot
 annis,

Darda-

Dardana quot Graio Troia sub hoste
fuit.

Stare putes ; adeo procedunt tempora
tarde : 5

Et peragit lentis passibus annus iter.

Nec mihi solstitium quidquam de noctibus
aufert :

Efficit angustos nec mihi bruma dies.
Scilicet in nobis rerum natura nouata est ;

Cumque meis curis omnia longa facit. 10

Num peragunt solitos communia tempo-
ra motus,

Suntque magis vitae tempora dura
meae ?

Quem tenet Euxini mendax cognomine
littus,

Et Scythici vere terra sinistra freti.

Innumerae circa gentes fera bella minan- 15
tur ;

Quae sibi non rapto viuere turpe putant.

Nil extra tutum est , tumulus defenditur
aegre

Moenibus exiguis , ingenioque loci.

Cum minime credas ; vt aues , densissi-
mus hostis

Aduolat , et praedam vix bene visus 20
agit.

Saepe intra muros clausis venientia portis

Per medias legimus noxia tela vias.

Quid, Trist.

M

Est

Est igitur rarus, qui rus colere audeat:
isque

Hac arat infelix, hac tenet arma manu.
25 Sub galea pastor iunctis pice cantat auenis;
Proque lupo pauidae bella verentur oues.
Vix ope castelli defendimur: et tamen
intus

Mista facit Graiis barbara turba metum,
Quippe simul nobis habitat discrimine
nullo

30 Barbarus; et tecti plus quoque parte
tenet.

Quos ut non timeas, possis odisse videndo
Pellibus et longa tempora tecta coma.

Hos quoque, qui geniti Graia creduntur
ab vrbe,

Pro patrio cultu Persica bracca tegit.

35 Exercent illi sociae commercia linguae:

Per gestum res est significanda mihi.

Barbarus hic ego sum; quia non intelli-
gor vlli:

Et rident stolidi verba Latina Getae.

Meque palam de me tuto male saepe lo-
quuntur:

40 Forsitan obiciunt exiliumque mihi.

Utque fit, in me aliquid, si quid dicen-
tibus illis

Abnuerim quoties adnuerimque, putant.

Adde,

Adde, quod iniustum rigido ius dicitur
ense :

Dantur et in medio vulnere saepe foro.
O duram Lachesis, quae tam graue fidus 54
habenti

Fila dedit vitae non breuiora meae!
Quod patriae vultu, vestroque caremus,
amici;

Quodque hic in Scythicis sinibus esse
queror;
Vtraque poena grauis. merui tamen Vrbe
carere;

Non merui tali forsitan esse loco. 50
Quid loquor ah demens? ipsam quoque
perdere vitam
Caesaris offenso numine dignus eram.

ELEGIA XI.

Quod te nescio quis, per iurgia dixerit
esse

Exfulis vxorem, littera quæsta tua est.
Indolui; non tam mea quod fortuna ma-
le audit,

Qui iam consueui fortiter esse miser:
Quam quia, cui minime vellem, sim cau- 55
sa pudoris;

Teque rear nostris erubuisse malis.
Perfer, et obdura. multo grauiora tulisti,
Cum me surripuit Principis ira tibi.

Fallitur iste tamen, quo iudice nominor
exul.

10 Mollior est culpam poena secuta meam.
Maxima poena mihi est, ipsum offendisse:
priusque

Venisset mallet funeris hora mihi.

Quassa tamen nostra est, non fracta, nec
obruta puppis:

Vtque caret portu; sic tamen exstat aquis.

15 Nec vitam, nec opes, nec ius mihi civis
ademit;

Quae merui vitio perdere cuncta meo.

Sed quia peccato facinus non adfuit illi,

Nil nisi me patriis iussit abesse focus.

Vtque aliis, numerum quorum compren-
dere non est,

20 Caesareum numen, sic mihi, vite fuit.

Ipsè relegati, non exulis, vititur in me

Nomine: tuta suo iudice cauta mea est.

Iure igitur laudes, Caetar, pro parte virili

Carmina nostra tuas qualiacunque canunt.

25 Iure Deos, vt adhuc coeli tibi limina
claudant,

Teque velint sine se, comprecor, esse
Deum.

Optat idem populus. sed vt in mare flumi-
na vastum,

Sic solet exiguae currere riuis aquae:

At

At tu fortunam, cuius vocor exful ab ore,
 Nomine mendaci parce grauare meam. 30

ELEGIA XII,

Scribis, vt oblectem studio lacrimabile
 tempus,

Ne pereant turpi pectora nostra situ.
 Difficile est, quod, amice, mones; quia
 carmina laetum

Sunt opus, et pacem mentis habere vo-
 lunt.

Nostra per aduersas agitur Fortuna pro- 5
 cellas:

Sorte nec vlla mea tristior esse potest.
 Exigis, vt Priamus natorum funere ludat,
 Et Niobe festos ducat vt orba choros.
 Luctibus, an studio videor debere teneri,
 Solus in extremos iussus abire Getas? 10
 Des licet hic valido pectus mihi robore

fultum,
 Fama refert Anyti quale fuisse reo;
 Fracta cadet tantae sapientia mole ruinae.
 Plus valet humanis viribus ira Dei.

Ille senex dictus sapiens ab Apolline, 15
 nullum

Scribere in hoc casu sustinisset opus.
 Vt patriae veniant, veniant obliuia vo-
 stri;

Omnis vt admissi sensus abesse queat:

At timor officio fungi vetat ipse quieto.

20 Cinctus ab innumero me tenet hoste
locus.

Adde, quod ingenium longa rubigine
laesum

Torpet: et est multo, quam fuit ante,
minus.

Fertilis, assiduo si non renouetur aratro,
Nil, nisi cum spinis gramen, habebit
ager.

25 Tempore qui longo steterit, male curret,
et inter

Carceribus missos vltimus ibit equos.

Vertitur in teneram cariem, rimisque de-
hilcitur,

Si qua diu solitis cymba vacarit aquis.
Me quoque despero, fuerim cum paruus
et ante,

30 Illi, qui fueram, posse redire parem.
Contudit ingenium patientia longa labo-
rum:

Et pars antiqui magna vigoris abest.

Saepe tamen nobis, vt nunc quoque, sum-
ta tabella est:

Inque suos volui cogere verba pedes:

35 Carmina scripta mihi sunt nulla, aut qua-
lia cernis,

Digna sui Domini tempore, digna loco.
Deni-

Denique non paruas animo dat gloria vi-
res ;

Et fecunda facit pectora laudis amor.

Nominis , et famae quondam fulgore tra-
hebar ,

Dum tulit antennas aura fecunda meas. 40

Non adeo est bene nunc , vt sit mihi glo-
ria curae ;

Si liceat , nulli cognitus esse velim.

An , quia cesserunt primo bene carmina ,
suades

Scribere , successus vt sequar ipse meos ?

Pace , nouem , vestra liceat dixisse , Soro- 45
res ;

Vos estis nostrae maxima causa fugae.

Vtque dedit iussas tauri fabricator aeni ,

Sic ego do poenas artibus ipse meis.

Nil mihi debuerat cum versibus amplius
esse ;

Sed fugerem merito naufragus omne 50
fretum.

At puto , si demens studium fatale reten-
tem ,

Hic mihi praebebit carminis arma lo-
cus.

Non liber hic vllus , non qui mihi com-
modet aurem ,

Verbaque significant quid mea norit ,
adeft.

55 Omnia barbariae loca sunt , vocisque
ferinae,

Omnia sunt Getici plena timore soni.

Ipse mihi videor iam dedidicisse Latine:

Iam didici Getice Sarmaticeque loqui.

Nec tamen , vt verum fatear tibi , nostra
teneri

60 A componendo carmine Musa potest.

Scribimus , et scriptos absumimus igne li-
bellos.

Exitus est studii parua fauilla mei.

Nec possum , et cupio non vllos ducere
versus.

Ponitur idcirco noster in igne labor.

65 Nec nisi pars casu flammis erepta do-
loue

Ad vos ingenii peruenit vlla mei.

Sic vtinam , quae nil metuentem tale ma-
gistrum

Perdidit, in cineres Ars mea versa fo-
ret.

ELEGIA XIII.

Hanc tuus e Getico mittit tibi Naso
salutem :

Mittere rem si quis , qua caret ipse,
potest.

Aeger enim traxi contagia corpore
mentis,

Libera

Libera tormento pars mihi ne qua va-
cet.

Perque dies multos lateris cruciatibus 5
vror,

Sed quod non modico frigore laesit
hiems.

Si tamen ipse vales, aliqua nos parte va-
lemus :

Quippe mea est humeris fulta ruina tuis.
Qui mihi cum dederis ingentia pignora ;
cumque

Per numeros omnes hoc tueare caput ; 10

Quod tua me raro solatur epistola, peccas :

Remque piam praestas, ni mihi verba
neges.

Hoc precor emenda : quod si correxeris
vnum,

Nullus in egregio corpore naeus erit.

Pluribus aculem ; fieri nisi possit, vt ad me 15

Littera non veniat ; missa sit illa tamen.

Di faciant, vt sit temeraria nostra querela ;

Teque putem falso non meminisse mei.

Quod precor, esse liquet. neque enim
mutabile robur

Credere me fas est pectoris esse tui. 20

Canam prius gelido desint absinthia Ponto,

Et careat dulci Trinacris Hybla thymo ;

Immemorem quam te quisquam conuin-
cat amici.

Quae te, nostrorum cum sis in parte ma
lorum,

Felicem dicant, inuideantque tibi. 10

Non ego diuitias dando tibi plura dedissem.

Nil feret ad manes diuitis umbra suos.

Perpetui fructum donauit nominis: idque,

Quo dare nil potui munere maius, habes. 15

Adde, quod, ut rerum sola es tutela mearum, 15

Ad te non parui venit honoris onus.

Quod nunquam vox est de te mea muta,
tuique

Iudiciis debes esse superba viri.

Quae ne quis possit temeraria dicere, praesta:

Et pariter serua meque piamque fidem. 20

Nam tua, dum stetimus, turpi sine crimi-
ne mansit,

Et laudem probitas irreprehensa tulit.

Par eadem nostra nunc est sibi facta ruina.

Conspicuum virtus hic tua ponat opus. 25

Esse bonam facile est, ubi, quod vetet
esse, remotum est;

Et nihil officio nupta quod obstat, habet.

Cum Deus intonuit, non se subducere
nimbo,

Id demum pietas, id socialis amor.

Rara quidem virtus, quam non Fortuna
gubernet;

Quae

30 Quae maneat stabili, cum fugit illa pede:
 Si qua tamen pretii sibi merces ipsa petiti,
 Inque parum laetis ardua rebus adest ;
 Vt tempus numeres , per secula nulla ta-
 cetur ,

Et loca mirantur, qua patet orbis iter,
 35 Adspicis, vt longo maneat laudabilis aevo
 Nomen inextinctum, Penelopea fides ?
 Cernis , vt Admeti cantetur, vt Hectoris
 vxor ,

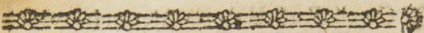
Ausaque in accensos Iphias ire rogos ?
 Vt viuat fama coniux Phylaceia , cuius
 40 Iliacam celeri vir pede pressit humum ?
 Nil opus est leto pro me , sed amore fide-
 que.

Non ex difficili fama petenda tibi est.
 Nec te credideris , quia non facis , ista
 moneri.

Vela damus, quamuis remige puppis eat.
 45 Qui monet, vt facias, quod iam facis ,
 ille monendo
 Laudat, et hortatu comprobat acta suo.

F I N I S.

Auserdeme sind auf unsere Kosten
in eben diesem Format und auf das näm-
liche Papier gedruckt worden.

C. Iulii Caesaris Commentarii de Bello
Gallico, ex Recensione Franc.
Oudendorpii. fr. oder 9gr.

M. Tullii Ciceronis de Oratore Libri III.
ex Recensione Graevii Aliorumque
27 fr. oder 7 ggr.

— — de Officiis Libri tres ex Rec.
Graevii Aliorumq. 15 fr. oder 4 ggr.

— — Cato Maior seu de Senectute,
Laelius de Amicitia, Paradoxa,
Somnium Scipionis et Q. T. Ci-
ceronis de Petitione consulatus Li-
bellus ex Recens. Graevii Aliorumq.
15 fr. oder 4 ggr.

— — Selectarum Orationum Liber ex
Recens. Graevii Aliorumque. 30 fr.
oder 8 ggr.

Q. Curtii Rufi Historia Alexandri magni
ex Recensione Freinshemii cum Sup-
plementis. 37 $\frac{1}{2}$. fr. oder 10 ggr.

Entropii Breviarium Historiae romanae
e Recens. H. Verheyk. 12 fr.
oder 3 ggr.

Quinti Horatii Flacci Opera ex Recens.
Gesneri. 30 fr. oder 8 ggr.

D. Iunii Iuvenalis Aquinatis Satyrae ex
Recensione Henr. Christiani Henni-
nii et A. Persii Flacci Satyrae ex
Recens. Casauboni. 20 fr.
oder 5 ggr.

Iustini Historiarum Libri XXXIV. ex
Recensione Cronovii, 30 fr.
oder 8 ggr.

Cornelii Nepotis Vitae excellentium
Imperatorum ex Recens. V. Cl.
Harlesii. 15 fr. oder 4 ggr.

Publii Ovidii Nasonis Tristium Libri V.
ex Recens. Petri Burmanni. 15 fr.
oder 4 ggr.

Publii

Publii Ovidii Nat. Metamorphoseon Libri
XV. ex Recens. Petri Burmanni.
54. fr. oder 14 ggr.

— — Epistolarum ex Ponto Libri qua-
tuor, et ejusdem Ibis ex Recen-
sione Petri Burmanni. 15 fr.
oder 4 ggr.

— — Fastorum Libri sex priores qui
superfunt ex Recens. Petri Burman-
ni. 18 fr. oder 5 ggr.

A. Persii Flacci Satyrae ex Recensione
Isaaci Casauboni. 4 fr. oder 1 ggr.

Phaedri, Augusti Liberti, Fabularum
Libri V. et novarum Fabularum
Appendix, ex Recensione Petri
Burmanni. 8 fr. oder 2 ggr.

C. Plinii Caecilii Secundi Epistolae ex
Recensione Longolii. 33 fr. oder
9 ggr.

— — Panegyricus et Recens. Christia-
ni Gottl. Schwarzii. 12 fr. oder
3 ggr.

t, ita
imanda,
Pieu-
ex Re-
997.

kiti,
nitione

umque
ex Re-
ti.

De-
fi-

© The Tiffen Company, 2007

TIFFEN® Gray Scale

A	1	R	2	G	3	B	4	M	5	W	6	M	7	G	8	K	9	G	10	K	11	B	12	C	13	Y	14	M	15	B	16	M	17	M	18	M	19
----------	---	----------	---	----------	---	----------	---	----------	---	----------	---	----------	---	----------	---	----------	---	----------	----	----------	----	----------	----	----------	----	----------	----	----------	----	----------	----	----------	----	----------	----	----------	----

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
------	------	-------	--------	-----	---------	-------	---------	-------

Rudolph
Mamm
18 April
1812.

[Faint red handwritten text, possibly "Curtis"]

